

INTER STANDARD

XIPHO - MOLLY

2001

**MEZINÁRODNÍ STANDARD ŽIVORODÝCH RYB,
JEJICH CHOVNÝCH FOREM RODŮ
*XIPHOPHORUS A POECILIA (MOLLY)***

ISXM 01

**AKV/CZ - ČKCHŽR/CZ - ČMSXM/CZ
GGD/D - KPR/PL - SZCH/SK**

**1. VYDÁNÍ ČESKÉ VERZE:
ČESKOMORAVSKÁ SPOLEČNOST XIPHO – MOLLY,
PRAHA, 2002**

1. vydání české verze ISXM 01, obsahově platné od 1.8.2002, zajistila ve výchozím základním nákladu 50 ks výtisků Českomoravská společnost Xipho – Molly (ČMS XM) se sídlem v Praze, za finanční podpory Prvního spolku přátel akvárií a terárií v Království Českém v Praze - Akvárium zal. 1899.
Elektronická verze je volně dostupná na www.akvarium.cz/1899.

ČESKOMORAVSKÁ SPOLEČNOST XIPHO – MOLLY CZ - PRAHA

IČO : 265 26 751

Kontaktní adresa : ČMSXM, Ing. Karel Krček, Petra Bezruče 923/29, 182 00 Praha 8
tel. +420 284 687 510, e-mail : karel.krcek@seznam.cz

Vážení přátelé,

dovolujeme si Vám prezentovat 1. vydání české verze Mezinárodního standardu živorodých ryb, jejich chovných forem rodů *Xiphophorus* a *Poecilia* (Molly), s názvem **ISXM 01**. Tento standard je chápán zejména jako chovatelská a posuzovací směrnice pro chovné formy výše uvedených rodů. Jeho vznik, smysl, zaměření a používání jsou přiblíženy v úvodní části standardu.

První verze tzv. návrhu závěrečného znění ISXM 01 byla po předchozích jednáních zainteresovaných spolků a klubů (AKV/CZ, ČKCHŽR/CZ, ČMSXM/CZ, GGD/D, KPR/PL a SZCH/SK) zpracována v červenci a srpnu 2001 a všem zúčastněným stranám byla v čistopisu předána k připomínkám při příležitosti závěrečného kola Mistrovství ČR XM (Praha, 6.10. až 14.10.2001). Po zapracování všech zasláných, dosažitelných a smysluplných připomínek byla vytvořena tzv. 2. verze ISXM 01, která byla všem zúčastněným stranám zaslána 26.6.2002 ke konečnému vyjádření. Jednalo se již prakticky o definitivní znění nového standardu, i když pro neujednocená stanoviska (mezi českými a slovenskými kolegy na straně jedné a původním návrhem německých kolegů na straně druhé – při připomínkové absenci Poláků) k bonifikacím za základní barvy těla a černé kresby, byly v tomto znění ve třech bodech textu dočasně zařazeny vždy dvě alternativy (podrobnosti viz str. 7 předmětného výtisku) s cílem, uzavřít současně dosažitelné znění standardu k 31.7.2002. Protože k dnešnímu dni (8.8.2002) jsme již od nikoho neobdrželi žádnou věcnou připomínku, ani námitku, pokládáme znění 1. vydání české verze ISXM 01, které se od tzv. 2. verze ISXM 01 liší pouze v doplňku úvodu a zařazením nových kreseb a které tímto dostáváte do rukou, v této fázi za ukončené, s využitelnou platností od 1.8.2002. Tím splnila ČMS XM svůj partnerský závazek.

Jsmo si plně vědomi toho, že ISXM 01 by měl být souborem jednoznačných pravidel, ale i když nikdo z partnerů (mimo ČKCHŽR/CZ) jeho vydání neurgoval, bylo nutné volit mezi absencí novelizované základní pomůcky pro hodnocení chovných forem rodů *Xiphophorus* a *Poecilia* nebo vydáním této pomůcky, byť s malou alternativní částí a s jasnou perspektivou dalšího postupu, vedoucím k jednoznačnému úplnému znění ISXM 01 formou vydání doplňku na základě dohody, kterou příležitostně partnersky učiníme. Logicky jsme zvolili druhou možnost. Zahraniční akvaristické společnosti, spolky a kluby, které se k prezentovanému znění ISXM 01 již přihlásily nebo přihlásí, si pak mohou zajistit svá 1. národní vydání (vč. příslušného doplňku), obsahově identická s 1. vydáním české verze ISXM 01.

Přejeme Vám hodně úspěchů a radosti z naší společné zájmové činnosti.

Za ČMS XM Praha

Ing. Karel Krček
Praha, 8.8.2002.

OBSAH

A.	ÚVOD	3
B.	PŘEHLED ZÁKLADNÍCH ZMĚN, UPLATNĚNÝCH V ISXM 01	6
C.	OBECNÉ ZÁSADY	8
C.1.	STANDARD A POSUZOVÁNÍ.....	8
C.2.	ZOOLOGICKÝ PŮVOD.....	8
C.3.	ESTETICKÁ HLEDISKA.....	9
C.4.	VYBRANÉ ZÁSADY PRO POSUZOVÁNÍ RYB.....	9
C.5.	CELKOVÉ HODNOCENÍ KOLEKCE.....	10
C.6.	HODNOCENÍ DÍLČÍCH KRITERIÍ.....	11
C.6.1.	Délka těla.....	11
C.6.2.	Tvar těla.....	11
C.6.3.	Ploutve.....	12
C.6.4.	Barva.....	12
C.6.5.	Partnerská vyrovnanost.....	13
C.6.6.	Kondice.....	13
C.6.7.	Výkon chovatele (bonifikace).....	13
D.	ROD XIPHOPHORUS	14
D.1.	PRINCIP ZAŘAZOVÁNÍ RYB DO POSUZOVACÍCH TRÍD.....	14
D.2.	KÓDOVACÍ SCHEMA RODU XIPHOPHORUS.....	14
D.3.	ZÁKLADNÍ DRUHY.....	16
D.3.1.	Chovné formy <i>Xiphophorus helleri</i> (mečovky mexické).....	16
D.3.2.	Chovné formy <i>Xiphophorus maculatus</i> (platy skvrnitě).....	17
D.3.3.	Chovné formy <i>Xiphophorus variatus</i> (platy pestré).....	18
D.4.	TVARY PLOUTVÍ.....	20
D.4.1.	Normální ploutve (N).....	20
D.4.2.	Praporcová ploutev - Simpson (F).....	20
D.4.3.	Delta ploutev (D).....	21
D.4.4.	Lyrovitá ploutev (L).....	22
D.4.5.	Jehla, též označovaná „špic“ (S).....	24
D.5.	ČERNÉ KRESBY.....	25
D.5.1.	Černá kresba (vzor) na těle a ploutvích.....	25
D.5.2.	Černá kresba (vzor) v ocas. násadci (multiplikační alely), příp. na ocas. ploutvi.....	27
D.6.	BAREVNÉ KRESBY.....	29
D.7.	ZÁKLADNÍ BARVA TĚLA.....	30
D.8.	ŠUPINY.....	31
D.9.	BARVA OČÍ.....	31
D.10.	VYBRANÉ POZNÁMKY K POSUZOVÁNÍ RYB RODU XIPHOPHORUS.....	32
D.10.1.	Všeobecně.....	32
D.10.2.	K partnerské shodě.....	32
D.10.3.	Bonifikace za tvar těla a ploutví.....	32
D.10.4.	Bonifikace za černou kresbu.....	32
D.10.5.	Bonifikace za barevnou kresbu.....	32
D.10.6.	Bonifikace za základní barvu těla.....	32
D.11.	KATALOG CHYB PRO ROD XIPHOPHORUS.....	33
D.11.1.	Důvody pro diskvalifikaci.....	33

D.11.2.	Hrubé chyby, v bodování postižitelné ztrátou 50 % a více.....	33
D.11.3.	Střední chyby, v bodování postižitelné ztrátou do 50 %	34
D.11.4.	Některé další vady (ztráta bodů dle závažnosti).....	35
D.11.5.	Méně významné chyby se ztrátou do 3 bodů.....	35
E.	ROD POECILIA	36
E.1.	PRINCIP ZAŘAZOVÁNÍ RYB DO POSUZOVACÍCH TRÍD.....	36
E.2.	KÓDOVACÍ SCHÉMA RODU POECILIA	36
E.3.	ZÁKLADNÍ DRUHY.....	38
E.3.1.	Chovné formy <i>Poecilia sphenops</i> (živorodky ostrotlamé).....	38
E.3.2.	Chovné formy <i>Poecilia latipinna</i> (živorodky širokoploutvé).....	39
E.3.3.	Chovné formy <i>Poecilia velifera</i> (živorodky velkoploutvé).....	40
E.4.	TVARY PLOUTVÍ.....	41
E.4.1.	Normální ploutve (N).....	41
E.4.2.	Dvojitý mečík (D).....	41
E.4.3.	Lyra (L).....	42
E.4.3.1.	Lyrovitý tvar ploutví u základního druhu <i>Poecilia sphenops</i> :.....	42
E.4.3.2.	Lyrovitý tvar ploutví u základních druhů <i>P. latipinna</i> a <i>P. velifera</i> :	43
E.5.	ČERNÉ KRESBY.....	44
E.6.	BAREVNÉ KRESBY.....	44
E.7.	ZÁKLADNÍ BARVA TĚLA	45
E.8.	ŠUPINY.....	47
E.9.	BARVA OČÍ	47
E.10.	VYBRANÉ POZNÁMKY K POSUZOVÁNÍ RYB RODU POECILIA.....	48
E.10.1.	K partnerské shodě.....	48
E.10.2.	Bonifikace za tvar těla a ploutví.....	48
E.10.3.	Bonifikace za černou kresbu.....	48
E.10.4.	Bonifikace za barevnou kresbu.....	48
E.10.5.	Bonifikace za základní barvu těla.....	49
E.11.	KATALOG CHYB PRO ROD POECILIA.....	49
E.11.1.	Důvody pro diskvalifikaci	49
E.11.2.	Hrubé chyby, v bodování postižitelné ztrátou 50 % a více.....	50
E.11.3.	Střední chyby, v bodování postižitelné ztrátou do 50 %	50
E.11.4.	Některé další vady (ztráta bodů dle závažnosti):	50
F.	NĚKTERÁ PRAKTICKÁ DOPORUČENÍ PRO POŘÁDÁNÍ VÝSTAV A SOUTĚŽÍ... 51	
F.1.	ORGANIZAČNÍ ASPEKTY.....	51
F.2.	TECHNICKÉ ASPEKTY.....	53
G.	SLOVNÍČEK VYBRANÝCH AKVARISTICKÝCH VÝRAZŮ	55

A. ÚVOD

Odborníci v oblasti genetiky i chovatelé okrasných ryb se již dlouhou dobu zabývají jejich chovnými formami. V této souvislosti je nutno zdůraznit, že významnou skupinu akvaristy chovaných ryb tvoří různé formy živorodek (*Poeciliidae* – živorodkovití) s tím, že mezi těmito živorodkami zaujímají čestné místo rody *Xiphophorus* a *Poecilia* (dříve též *Mollienesia*, označované jako „Molly“) – a právě těmto rybkám je věnován tento mezinárodní standard, chápaný zejména jako posuzovací směrnice pro chovné formy výše uvedených rodů.

Přibližně od začátku 60tých let se snažili zejména evropská akvaristé rozdělit a uspořádat mnohotvárnost chovných forem rodů *Xiphophorus* a *Poecilia* s cílem vzájemně srovnávat a hodnotit ryby na výstavách.

V zájmu jednotného posuzování živorodých ryb *Xiphophorus helleri*, *Xiphophorus maculatus*, *Xiphophorus variatus*, *Poecilia sphenops* a *Poecilia velifera* na národních i mezinárodních soutěžích byl po původních pracích z let 1977 a 1981 zpracován v roce 1988 **Inter Standard Xipho – Molly (ISXM-88)**. Zpracování tohoto mezinárodního standardu předcházely vzájemné diskuse zástupců následujících národních chovatelských svazů:

- Český svaz chovatelů (Česko)
- Kulturbund (Německo)
- Maďarský svaz akvaristů MATOE (Maďarsko)
- Polski zwiazok akwarystow (Polsko)
- Slovenský zväz chovateľov (Slovensko)

Pro konečnou podobu ISXM-88 jednotlivé tematické celky zpracovali pánové:

- Kaszuba Jerzy (Polsko) – *Xiphophorus helleri*
- Krouský Ivan, Ing. (Česko) – Obecné zásady, *Poecilia sphenops* a *Poecilia velifera*
- Trauzettel Matthias, Dr. (Německo) – *Xiphophorus maculatus* a *Xiphophorus variatus*

Mezinárodní standard ISXM-88 byl následně úspěšně používán v rámci konání národních i mezinárodních výstav (v letech 1989 a 1990 byla uskutečněna dvě Mistrovství Evropy Xipho - Molly, přičemž jejich dílčí výstavy byly zorganizovány v ČSSR, NDR a v Polsku). Praxe však ukázala potřebu tento standard v některých jeho částech upravit, popř. doplnit. Čeští a slovenští akvaristé, zaměřeni na chov živorodých ryb, provedli analýzu stávajícího standardu a navrhli jeho úpravu. Tak vznikla verze **ISXM-95 (Inter Standard Xipho - Molly 95)**, která je zejména v Česku a na Slovensku prakticky používána dodnes. Velkou zásluhu na závěrečné redakci ISXM-95 měl pan ing. Marian Stieranka (SZCH).

Vývoj na aktualizaci mezinárodního standardu XM pokračoval i v Německu. Poté, co se část organizace ZAG (Chovatelé živorodých ryb kulturního svazu NDR) spojila s DGLZ (NSR), byl v Německu vypracován nový jednotný standard. Při jeho tvorbě stály v popředí i mnohotvárnost chovných forem a spojení účelných posuzovacích měřítek spolu s genetickými znalostmi. Standard vydala v srpnu 1997 organizace DGLZ pod vedením

p. prezidenta Harro Hieronimuse. Návrh textu této německé verze standardu pro XH, XM, XV a následně PS, PL a PV vypracoval p. Dr. med. vet. Matthias Trauzettel.

Ve snaze ujednotit názory na vývoj posuzovacích stanovisek a současně vytvořit předpoklad k pokračování ME XM, došlo v r. 2001 ke společné iniciativě českých, německých, polských a slovenských akvaristů, s cílem vytvořit a přijmout nový **Inter Standard Xipho – Molly 2001 (ISXM 01)**, jehož základ bude tvořit ISXM–88, doplněný o příslušné novely. Pánové Klaus Pröhl a Dr. Matthias Trauzettel (GGD/D) současně nabídli jako podklad pro diskusi i znění německého standardu z r. 1997. Tím došlo k pracovním setkáním ve Velkých Losinách (30.3. až 1.4.2001) a v Lausnitz (8. až 10.6.2001). K jednotlivým myšlenkám a návrhům se v různých fázích vyjádřili a po diskusích stanoviska zaujali pánové z těchto organizací:

- CZ/Akvárium zal. 1899 : Krouský Ivan, ing.
- CZ/CKCHŽR : Balnar Libor, Hrubý Milan, JUDr., Kopec Ratibor, MUDr., Perger Arnošt, Mgr.
- CZ/ČMS XM : Krček Karel, ing.
- D/GGD : Pröhl Klaus, Trauzettel Matthias, Dr.
- PL/KPR : Micinski Boguslaw, Synowski Krzysztof
- SK/SZCH : Stieranka Marian, ing.

Závěrečné znění ISXM 01 sestavil a uspořádal ing. Karel Krček (ČMS XM).

Poděkování patří všem, kteří se o vznik ISXM 01 zasloužili, ať již tvůrčím způsobem, tak i související pomocí, včetně zpracování připomínek. Poděkování patří i panu Martinu Rose za pérové kresby.

Všechny národní akvaristické organizace, které ISXM 01 uznávají nebo se k němu přihlásí, mohou jej používat bez jakéhokoliv omezení. Mohou jej překládat do svých jazyků, rozmnožovat, rozšiřovat a využívat jej pro dobro akvaristiky, nikoliv však komerčně. V případě jeho používání musí ale v plném rozsahu respektovat jeho ustanovení a musí se na něj odvolávat při posuzování v národních i mezinárodních soutěžích. ISXM 01 musí být vždy prezentován v úplném a nezměněném znění (netýká se oficiálních úprav).

ISXM 01 má zachovat současné chovné cíle pro všechny chovatele zaměřené na *Xipho-Molly*, udržet a zvětšovat mnohotvárnost chovných forem, ale zabránit negativním výsledkům neplánovaných křížení. ISXM 01 bude v dalším přizpůsobován vlivu dalších zkušeností a vzniku nových chovných forem. Podnětem pro navzácné doplňky i novely může např. být již dnes probíhající diskuse o výši a způsobu ohodnocení výkonu chovatele (na výstavách i soutěžích ubývají ryby s klasickými tvary ploutví a se základními, bodově nepreferovanými barvami těla), může to být i jiná metodika v morfometrii (např. zavedení pojmu standardní délka těla), atp.

Informace k 1. vydání české verze ISXM 01:

Původní verze tzv. návrhu závěrečného znění ISXM 01 byla dle závazku ČMS XM Praha zpracována v červenci a srpnu 2001 a všem zúčastněným stranám byla v čistopisu předána k připomínkám při příležitosti konání závěrečného kola Mistrovství ČR XM (Praha, 6.10. až 14.10.2001). Vlastní připomínkové řízení bylo ze strany některých spolupracujících spolků a klubů zdlouhavé a bez odpovídajícího pracovního nasazení, takže následnou tzv. 2. verzi ISXM 01 (která respektuje všechny do té doby zasláné, dosažitelné a smysluplné připomínky) bylo možné zpracovávat až na jaře r. 2002 a v čistopisu distribuovat 26.6.2002 spolu s oznámením, že celá záležitost bude uzavřena k 31.7.2002. K tomuto datu již nepřišly žádné textové připomínky.

Oproti výše uvedenému 2. verzi byl v konečné úpravě současného 1. vydání české verze doplněn pouze úvod a byly použity kresby jiného autora. Tak vzniklo toto závěrečné znění ISXM 01, jehož platnost pro země a organizace, které se k němu přihlásily a přihlásí, počíná dnem 1. srpna 2002. Přijetím a rozšířením ISXM 01 současně v těchto zemích a organizacích zaniká platnost všech předcházejících mezinárodních standardů pro rody *Xiphophorus* a *Poecilia*.

Spolu s přijetím nového ISXM 01 je však nutno upozornit na následující skutečnost:

Protože v konfrontaci znění výchozích starších ISXM, závěrů vstupních jednání v dubnu a červnu 2001 a připomínkových řízení v 2. polovině r. 2001 a v r. 2002 do 31.7., se nepodařilo v mezinárodním měřítku ujednotit stanoviska k bonifikacím za základní barvu těla u rodů *Xiphophorus* i *Poecilia* a k bonifikacím za černou kresbu u rodu *Poecilia*, obsahuje závěrečné znění ISXM 01 v této fázi v bodech D.10.6., E.10.3. a E.10.5. vždy dvě alternativy.

Jsme si plně vědomi toho, že standard by měl být souborem jednoznačných pravidel, ale jestliže již nechceme otálet s vydáním nutné novelizované základní pomůcky pro hodnocení chovných forem rodů *Xiphophorus* a *Poecilia*, pokládáme toto, v ostatním dočasné řešení, za rozumné a optimální. Jakmile se podaří na mezinárodním poli dosáhnout ve výběru mezi citovanými alternativami shody (nebo rozhodnutí, provedené jiným demokratickým postupem), zajistíme upřesnění a jednoznačnost znění ISXM 01 formou vydání doplňku, včetně jeho zveřejnění (jen pro ilustraci: Mezinárodní standard pro Guppy – IKGH – má 6 platných doplňků). Do té doby nevidíme žádnou překážku v tom, aby pořadatelé jakýchkoli v soutěži *Xipho – Molly*, stávající novými ISXM 01 používali s tím, že se předem vždy dohodnou, podle které alternativy se bude hodnotit.

Předmětný doplněk bude nejdříve součástí ISXM 01 a vznikne na základě společného závěru všech zainteresovaných organizací. Individuální, společně neprojednané a neschválené modifikace ISXM 01 (i jinak označené), nemohou mít mezinárodní ani mezispolkovou platnost. Vydání tohoto doplňku je se souhlasem ostatních zúčastněných spolků a klubů opět ochotna provést ČMS XM Praha.

Všem, kteří se věnují chovným formám rodů *Xiphophorus* a *Poecilia*, přejeme hodně radosti a úspěchů. Za vedení ČMS XM

Karel Krček

B. PŘEHLED ZÁKLADNÍCH ZMĚN, UPLATNĚNÝCH V ISXM 01

- B. 1. Je precizováno a doplněno kódové označení ryb. Po základním označení **X** (rod *Xiphophorus*) nebo **P** (rod *Poecilia*) následuje sedm znaků postupně označujících: základní druh, tvar ploutví, černou kresbu, barevnou kresbu, základní barvu těla, šupiny a barvu očí.
- B. 2. U rodu *Xiphophorus* má i nadále prioritu rozdělení do stávajících základních druhů s tím, že kolekce jsou popsány některou z kombinací podle kódovacího systému, např. *X. helleri delta*, *X. maculatus špic*, *X. variatus lyra*, atd. + další znaky kódu.
- B. 3. Nadále se nepřipouští druhový a tvarový standard *X. helleri (maculatus, variatus) delta lyra* a to z důvodu estetické nedostatečnosti a z důvodů dodržení zásad ochrany zvířat (opatření proti mechanickému „upravování“ hřbetní ploutve).
- B. 4. U rodu *Poecilia* se obnovuje druhový standard *P. latipinna*.
- B. 5. U rodu *Poecilia* se zavádí tvarový standard „dvojitý mečík“. U dvojitého mečíku je prodloužena pouze ocasní ploutev - na rozdíl od tvarového standardu lyra, kde jsou mimo ocasní ploutve prodloužené i ploutve ostatní.
- B. 6. U rodů *Xiphophorus* i *Poecilia* se při hodnocení délky těla důsledně používají dále uvedené tabulky. Ryby, které nedosahují minimální velikosti se nediskvalifikují, ale přiřazuje se jim nulové hodnocení. Na některých soutěžích uplatňovaný zvyk, hodnotit i malé ryby 5ti body, se nepřipouští.
- B. 7. Tzv. „balon“ platy a molly se diskvalifikují jako ryby s vrozenou vadou.
- B. 8. K partnerské vyrovnanosti: je-li sameček v těle menší nebo stejně dlouhý jako samička, nepřipouští se bodová ztráta. Je-li sameček delší než samička, uplatňuje se bodová ztráta v rozmezí 1 až 3 body.
- B. 9. Hodnocení ploutví u obou rodů se provádí za všechny ploutve (tzn. včetně ploutví prsních, břišních, ploutve řitní a u samečka i gonopodia) v úhrnném počtu 20 bodů, odpadá dělení po 10ti bodech za ploutev hřbetní a ploutev ocasní.
- B.10. U obou rodů se bonifikace za barvu (7 bodů) a formy zvláštního tvaru ploutví (8 bodů) přiznávají taxativně, tedy nikoliv v rozmezí 0 až 7 bodů a 0 až 8 bodů.
- B.11. U obou rodů se bonifikace za barvu (7 bodů) přiznává jen při jiné barvě očí než černá, u všech černých kreseb (vzorů) s výjimkou celočerných ryb (**u**) – viz E.10.3.1. – a u všech barevných kreseb (vzorů). Bonifikace za barvu se nepřiznává u vybraných základních barev (viz dále).

- B.12. U rodu *Xiphophorus* je u zvláštního tvaru ploutví mimo standard nově zařazen termín „experimentální chov“ (**E**), dále v černé kresbě přibývá „černý klín“ (**v**), v barevné kresbě „bronzová“ (**b**) a v základní barvě „oranžová“ (**o**).
- B.13. U partnerů *X. variatus* rozdílná barva hřbetní a ocasní ploutve (např. žlutá - červená a červená – žlutá) není důvodem k diskvalifikaci (pár se posuzuje jako kolekce). Předmětný nedostatek je postihnutelný v partnerské vyrovnanosti za barvu. Tento případ je ale výjimečný a vyskytne-li se, má charakter experimentálního mezistupně (cílem by měla být principiální partnerská vyrovnanost i v barvě).
- B.14. U všech základních druhů rodu *Xiphophorus* je přípustné špičaté zakončení ocasní ploutve, i když typická je tato tvarová forma především pro *X. maculatus* a *X. variatus*.
- B.15. Náznak malého mečíku u *X. maculatus* a u *X. variatus* u tvarového standardu „špic“ je přípustný a neuplatňuje se za něj bodová ztráta.
- B.16. U rodu *Poecilia* jsou nově definovány černé a barevné kresby, jakož i základní barvy těla.
- B.17. Nový ISXM 01 obsahuje i tzv. „katalogy chyb“, což jsou přehledy vybraných chyb u rodů *Xiphophorus* a *Poecilia*, včetně uvedení způsobu jejich posuzování.

Poznámka: Výše uvedené změny jsou plně srozumitelné pro akvaristy, kteří se posuzování rodů *Xiphophorus* a *Poecilia* již věnují. Začínající posuzovatele odkazujeme na následující text.

C. OBECNÉ ZÁSADY

C.1. Standard a posuzování.

C.1.1. **Inter Standard Xipho – Molly 2001** (dále jen **ISXM 01**) slouží k začlenění současně platných chovných forem rodů *Xiphophorus* a *Poecilia* a představuje základ pro jejich posuzování. Je návodem k hodnocení a řízení chovatelské činnosti a představuje základní obraz vystavovaných ryb. ISXM 01 má být i pomůckou pro udržování stávajících forem chovů, pro jejich rozšiřování a to při současném zamezení negativních důsledků neplánovaného křížení.

Posuzování ryb je jejich estetické hodnocení a vyhýbá se strohému matematickému vyjadřování. Bodovací tabulky slouží k zařazení jednotlivých kolekcí podle principů a poznatků kolektivu posuzovatelů a porovnávají konkrétní znaky stejných chovných forem. Tím ISXM 01 vytváří hodnotící výběr genetického materiálu z velkého množství možností realizovaných fenotypů, čímž působí selektivně.

Standard předmětných chovných forem vyjadřuje chovné cíle spolupracujících chovatelů, zachovává způsob jejich hodnocení a tím i dosažený stav vytčeného chovného cíle. Standard se ale odpovídajícím způsobem přizpůsobuje i dosaženému stavu změn chovných cílů. Z tohoto důvodu musí být otevřenou záležitostí, s možností kdykoliv jej rozšířit o jiné a nové formy.

Nová chovná forma může být zařazena do standardu tehdy, když minimálně na třech výstavách budou chovatelem vystavovány stejné kolekce (páry) nebo bude minimálně třemi chovateli vystaven jeden, v rozhodujících znacích se shodující pár. Až do tohoto okamžiku bude kolekce (pár) veden jako chovný experiment, jako takový i označen a jeho případné hodnocení nebude zahrnuto do soutěže. Zařazení nové chovné formy do ISXM 01 bude provedeno na setkáních specializovaných národních organizací, které se věnují chovu ryb rodů *Xiphophorus* a *Poecilia* a které ISXM 01 uznávají.

C.2. Zoologický původ.

C.2.1. Genetickým základem chovatelských forem ryb rodu *Xiphophorus* jsou zoologické druhy *X. helleri*, *X. maculatus*, *X. variatus*, případně i druhy *X. cortezii*, *X. montezumae*, *X. xiphidium* a další.

C.2.2. Genetickým základem chovatelských forem ryb rodu *Poecilia* (podrodu *Mollienesia*, v praxi *Molly*) jsou zoologické druhy *P. sphenops*, *P. latipinna*, *P. velifera* a případně další.

C.2.3. Ryby, které se vyskytují na výstavách, mají jen výjimečně čistou přírodní formu a většinou jsou mnohanásobnými kříženci s vysokým stupněm domestikace, často

i nejspolehlivějšího původu. V tomto smyslu je zapotřebí pojmenování, uvedená ve standardu, chápat jako označení typu (varianty) a nepřikládat jim zoologický význam.

C.3. Estetická hlediska.

C.3.1. Do standardu jsou zařazovány pouze takové typy ryb, které jsou z estetického hlediska žádoucí a tvarově vyhraněné. Je to i inspirace pro širší akvaristickou veřejnost.

C.3.2. Posuzování se nemá zaměřit na vyhledávání chyb u hodnocených kolekcí, nýbrž má vyjádřit odměnu za přiblížení se cílům chovu.

C.4. Vybrané zásady pro posuzování ryb.

C.4.1. Pořadatel (případně kolektiv posuzovatelů) musí před zahájením hodnocení všechny kolekce zařadit do posuzovacích tříd.

C.4.2. Kolekci ryb tvoří pár (sameček + samička).

C.4.3. Posuzují se jen takové páry ryb, které vykazují stejné nebo málo odlišné znaky.

C.4.4. Posuzované samičky mohou být gravidní nebo panenské.

C.4.5. Diskvalifikace kolekce (její vyřazení ze soutěže) se řídí pravidly, která jsou u obou rodů uvedena v tzv. katalogu chyb.

C.4.6. Standard chápeme jako chovatelský ideál s pevně definovanými optimálními velikostmi ryb, jejich proporcemi, tvary a barvami (včetně kresby).

C.4.7. Proporcemi těla a ploutví rozumíme velikostní poměry jednotlivých tvarových prvků, vztažené zpravidla k délce těla ryby.

C.4.8. Při posuzování konkrétní kolekce se posuzovatel řídí výhradně ideálem (kritériem standardu), orientace podle domněle nejlepší kolekce je nepřipustná.

C.4.9. Nehodnotí se celkový dojem, protože ten má laický charakter, je subjektivní a nevyjadřuje objektivní chovatelský výkon.

C.4.10. Intermediální typy ryb mají být posuzované vždy v té kategorii, kde získají vyšší bodové ohodnocení. V nerozhodném případě může být posouzení provedené podle všech v úvahu připadajících kategorií a až poté je provedeno jejich definitivní zařazení. ISXM 01 je koncipován tak, že k těmto případům by prakticky nemělo docházet.

- C.4.11. Dílčí kritéria, vykazující u obou ryb rozdíly, se hodnotí bodovou ztrátou, představující zhruba průměr. Výjimky tvoří dílčí kritérium „délka těla“, kde případné srážky bodů jsou provedené v absolutní velikosti u obou pohlaví a kritérium „partnerská vyrovnanost“, kde větší velikost samečka oproti samičce přináší chovateli ztrátu 1 až 3 body.
- C.4.12. Z hlediska vzájemných odchylek se ryby postihují bodovou ztrátou v kritériu „partnerská vyrovnanost“.
- C.4.13. Posuzovatel přiděluje hodnocené kolekci ve všech kritériích zásadně celé body (nikoliv kombinace celých čísel a desetinných čísel).
- C.4.14. Při hodnocení posuzovatel přiděluje body pouze za kritéria, která jsou v souladu se standardem. Původ ryb, jejich genetická čistota a podobná kritéria tohoto typu se nezohledňují.
- C.4.15. Poklepávání na nádrž nebo citlivé postrkování ryb jsou při posuzování přípustné, pokud ryby vyhledávají úkryt anebo je zapotřebí změnit jejich postavení (polohu).

C.5. Celkové hodnocení kolekce.

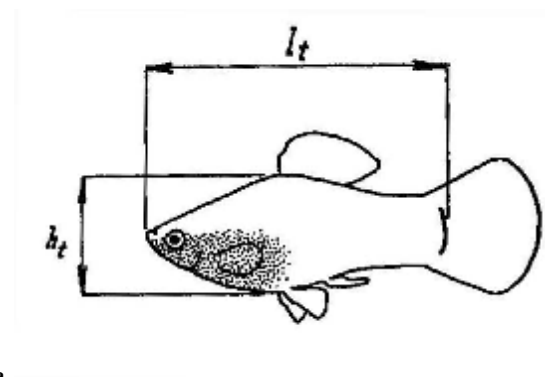
- C.5.1. Kolekce může při hodnocení od jednoho posuzovatele získat maximálně 100 bodů (teoretická hodnota).
- C.5.2. Pro rody *Xiphophorus* i *Poecilia* platí stejná základní tabulka 7mi dílčími kritérii a jim přidělených bodových základů (pro všechny tvarové typy i barevné varianty). Tato tabulka (bývá přenesena na bodovací lístky) je výchozím a závazným základem hodnocení.

Dílčí kritérium:	Bodový základ:
Tělo – délka	10
Tělo – tvar	15
Ploutve	20
Barva	20
Partnerská vyrovnanost	10
Kondice	10
Výkon chovatele (bonifikace)	15
Celkem	100

C.6. Hodnocení dílčích kritérií.

C.6.1. Délka těla.

- C.6.1.1. Délka těla je objektivní, měřitelná veličina.
- C.6.1.2. Délka těla (l_t) se měří od špičky tlamky ryby k místu nasazení ocasní ploutve (po konec poslední šupiny).
- C.6.1.3. Délku těla zjišťujeme porovnáním ryby se stupnicí měřítka (přes sklo i ponořením měřítka do nádrže). Přípouští se i měření „na suchu“ a to při maximálně šetrném zacházení s rybou. Tato metoda se však používá jen výjimečně.
- C.6.1.4. U rodu *Xiphophorus* má být samička vždy delší, než sameček. U rodu *Poecilia* má být samička stejně dlouhá, jako sameček.
- C.6.1.5. Ideální délka těla je vždy uvedena u jednotlivých kategorií ryb. Docílí-li ryba ve své kategorii pouze minimální délky nebo je dokonce menší, přiděluje se jí za délku těla nula bodů. Větší délka, než je max. ideální rozměr, není vada.

C.6.2. Tvar těla.

- C.6.2.1. Výškou těla (h_t) se rozumí největší rozměr výšky těla ryby bez ploutví.
- C.6.2.2. Výšku těla stanovujeme odhadem ve vztahu k délce těla. Její absolutní hodnota posuzovatele nezajímá, sledujeme proporční poměr $h_t : l_t$, který má vypovídací hodnotu o tvaru těla ryby. Ideální výška těla (resp. uvedený proporční poměr) je vždy vyjádřena u jednotlivých kategorií ryb.
- C.6.2.3. Samička může být mírně silnější – je zapotřebí přihlídnout ke stupni gravidity.
- C.6.2.4. Těla obou ryb nesmí nést známky deformace, musí svědčit o dobré výživě a o dobrém zdravotním stavu, nesmí však působit těžkopádně.

C.6.3. Ploutve.

C.6.3.1. Hodnocení ploutví u obou rodů se provádí za všechny ploutve, tzn. souhrnně za ploutve hřbetní, řitní, ocasní, dále za ploutve prsní a břišní - u samečka se přihlíží i ke gonopodiu. Ploutve se hodnotí jako celek, bez preferenčního rozdělení. Zvažují se i proporce délky těla k délce ploutví a k jejich výšce, proporce prodloužených paprsků ploutví ve vztahu k normální ploutvi, atd. Větší rozměry u forem se zvláštními ploutvemi nejsou vadou.

C.6.3.2. U rodu *Xiphophorus* se u zvláštního oploutvení mimo standard zavádí termín „experimentální chov“ (E). Tyto ryby nejsou účastníky soutěže.

C.6.3.3. Vyskytnou-li se potřhané ploutve, ploutve s roztrženými okraji a podobné defekty, je zapotřebí rozlišit, nejsou-li následkem dopravy neb manipulace na výstavě. Zde je na místě určitá míra tolerance ze strany posuzovatele.

C.6.3.4. Ideální tvary ploutví jsou uvedeny v popisech jednotlivých kategorií ryb.

C.6.3.5. Komentář k morfometrii ploutví:

- hřbetní ploutev – dorsale:

l_d - délka hřbetní ploutve (měřeno od začátku prvního paprsku ploutve po zadní okraj posledního paprsku)

l_b - délka základny ploutve (base)

h_d - výška hřbetní ploutve (je dána jejím nejdelším paprskem)

- ocasní ploutev – caudale:

l_c - délka ocasní ploutve (měřeno od místa nasazení ocasní ploutve – konce poslední šupiny těla – po konec nejdelšího paprsku ocasní ploutve)

h_c - výška ocasní ploutve (největší vzdálenost mezi krajními paprsky ocasní ploutve)

C.6.4. Barva.

C.6.4.1. Ideální barevné varianty a jejich vzory jsou pro rody *Xiphophorus* a *Poecilia* uvedeny v oddílech o začleňování ryb do posuzovacích tříd a v popisech jednotlivých kategorií. Pod pojmem „barva“ rozumíme černé i barevné kresby, základní barvu těla, barvu očí a případně i kresbu šupin.

C.6.4.2. Hodnotí se pokrytí všech ploch ryb, sytost barev, i barevná harmonie. Barevné vzorníky zatím nejsou k dispozici, ale v následujícím textu jsou uvedeny definice černobílých i barevných kreseb, základních barev, reflexů šupin a zbarvení očí.

C.6.5. Partnerská vyrovnanost.

C.6.5.1. Měřítkem partnerské vyrovnanosti (shody) je shodnost ryb v relaci délek jejich těl, tvarů těl, tvaru ploutví a v barevném podání. Odchytky přiměřené rozdílnému pohlaví ryb jsou přípustné, pár však musí působit harmonicky.

C.6.5.2. Je-li sameček v těle menší nebo stejně dlouhý jako samička, nepřipouští se bodová ztráta. Je-li sameček delší než samička, uplatňuje se bodová ztráta za partnerskou vyrovnanost ve velikosti ryb v rozmezí 1 až 3 body.

C.6.5.3. Maximální bodovou ztrátu za partnerskou vyrovnanost (10 bodů) lze uplatnit pouze při hrubém a zásadním partnerském odlišení.

C.6.6. Kondice.

C.6.6.1. Kriteriem kondice (někdy vyjadřované též termínem „vitalita“) se posuzuje pár ve výstavním působení. Ryby mají mít normální projevy, běžné pohyby a držení ploutví.

C.6.6.2. Bodové ztráty za jiné než přirozené projevy (ryby se ukrývají, nepřiměřeně reagují na vnější podněty, mají špatnou koordinaci pohybů, jsou apatické, atp.) se uplatňují v rozmezí 0 až 10 bodů dle míry zhoršení kondice.

C.6.6.3. Při posuzování kondice kolekce je nutno uvážit vliv stresu, který se může projevit přelovením ryb do nového prostředí.

C.6.7. Výkon chovatele (bonifikace).

C.6.7.1. Bonifikací se oceňuje snaha chovatele o dosažení obtížných barevných kombinací a zvláštních tvarů ploutví, které mohou přinést větší rizika a pravděpodobnost výskytu vad, než jednobarevné formy s normálními ploutvemi.

C.6.7.2. U obou rodů může bonifikace za barvu a tvar těla dosáhnout souhrnně max. 15 bodů.

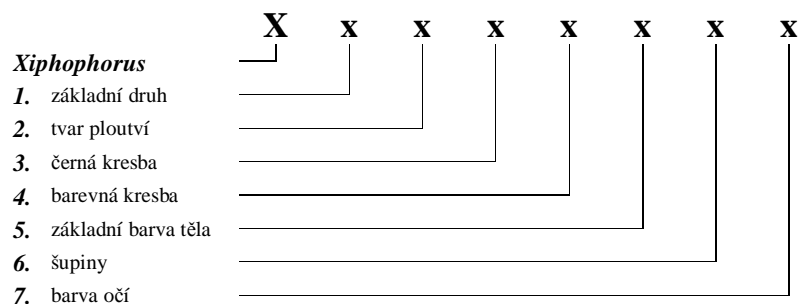
C.6.7.3. Při oceňování výkonu chovatele se přiřazuje 7 bodů za barvu (obtížně docilované kresby a barvy jsou např. tečkovaná, pruhovaná, příčně poločerná, podélně poločerná, skvrnitá, atp.) a 8 bodů za zvláštní tvary ploutví.

C.6.7.4. Bonifikace za barvu a formy zvláštního tvaru ploutví se přiznávají taxativně, tedy nikoliv v rozmezí 0 až 7 bodů a 0 až 8 bodů.

D. ROD XIPHOPHORUS

D.1. Princip zařazování ryb do posuzovacích tříd.

D.1.1. Princip zařazování ryb do posuzovacích tříd je vícestupňové začleňování vystavovaných ryb podle následujícího schématu:

D.1.2. Posuzovacích stupňů (hledisek) pro zařazování ryb je 7 (pozor: nezaměnit se sedmi dílčími kritérii pro celkové hodnocení kolekce!). Každý stupeň má své dílčí členění, ve kterém jsou jednotlivým charakteristickým znakům přidělena kódovací písmena.

D.1.3. Přidělením kódovacích písmen pro všech 7 stupňů je hodnocené kolekci přidělen kód, který představuje posuzovací třídu. Předsunut je základní znak **X** (rod *Xiphophorus*). Ryby se stejným kódem patří do stejné třídy a jsou navzájem posuzovány.

D.2. Kódovací schéma rodu *Xiphophorus*.

1. Základní druh				
H	M			V
helleri	maculatus			variatus
2. Tvar ploutví				
N	F	D	L	S
normální	Simpson (praporcová)	delta	lyra	jehla („špic“)

3. Černá kresba					
s	t	q	n	u	
tečkovaná	poločerná podélná (podélné tuxedo)	poločerná příčná (příčné tuxedo)	černá	černé strany (boky)	
l	w	f	v	k	
páskovaná (linkovaná)	wagtail (Arnoldi)	skvrnitá (flekátá)	černý klín	kometa	
m (m/k)					
všechny kresby vzniklé kombinací bodů, půlměsíce, měsíce a vzoru kometa					
4. Barevná kresba					
d	c	y	f	b	
červená ve hřbetě	červená v ocasní ploutvi	žlutá v ocasní ploutvi	žlutá ve hřbetě	bronzová	
z	a (alfa)	l	t	q	
červené zóny (hrdlo, hlava, tělo)	modrá	páskovaná (linkovaná)	barevné podélné tuxedo	barevné příčné tuxedo	
5. Základní barva těla					
h	g	r	x	g/r	o
bílá	žlutá	červená	přírodní (divoké barvy)	marigold	oranžová
6. Šupiny					
a	i			v	
normální	metalické (kovový lesk)			samet	
7. Barva očí					
j	o			p	
černá	zbarvená pigmentu (červená – albino)			jiná barva	

Příklad: rod *Xiphophorus*, lyrovitý maculatus, podélně poločerný, wagtail, bez barevné kresby, žlutý v těle, metalické šupiny, černé oči..... **X M L (tw) 0 g i j**

Poznámka: marigold (**g/r**) není základní barva v pravém slova smyslu, nýbrž barevná variace recesivních alel – stst.

- D.2.1. Jestliže u posuzované kolekce chybí některý charakteristický znak (v konkrétním stupni nelze vyjádřit dílčí členění), tak jeho absenci na patřičném místě vyznačíme velkou číslicí 0 (nula).
- D.2.2. Vyskytují-li se kombinace černých nebo kombinace barevných kreseb, vyznačíme příslušný znak s použitím lomítka (např. žlutá ve hřbetě a červená v ocasní ploutvi **f/c**, černá tečka a vzor kometa v ocasní ploutvi **m/k**, atp.).

D.3. Základní druhy.

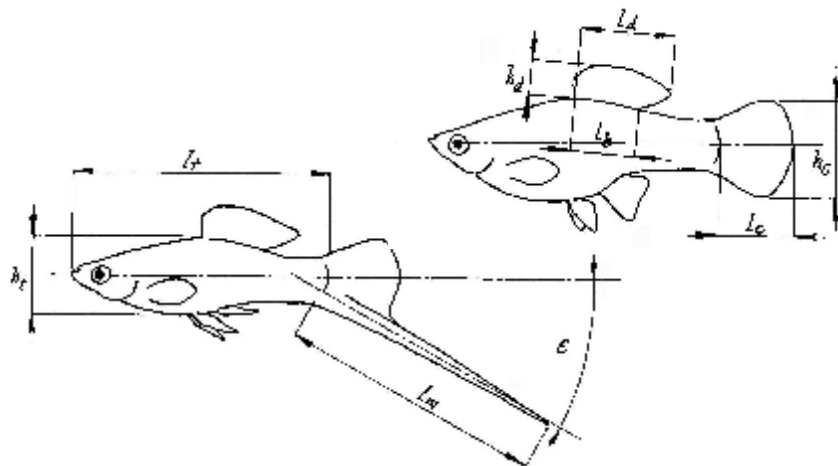
Vystavované kolekce musí být jednoznačně zařaditelné do typů následujících třech druhů:

- *X. helleri*
- *X. maculatus*
- *X. variatus*

Ryby jsou zařazovány podle tvaru těla, obrysu ploutví a chování samečka během imponování (viz také popisované znaky v následujících odstavcích).

D.3.1. Chovné formy *Xiphophorus helleri* (mečovky mexické).

- D.3.1.1. Hlavním poznávacím znakem této formy je prodloužení spodních paprsků ocasní ploutve samečka do mečovitého výběžku, který tak tvoří barevnou a tvarovou návaznost na spodní část ocasní ploutve. Proporce těla ($h_t : l_t$) jsou u samečka 3 : 10 a u samičky 4 : 10. Samička působí robustněji a má být celkově větší než sameček. Sameček má mít tělo štíhlé, vřetenovité – břicho samičky v porovnání se samečkem je lehce vypouklé. Proporce těl jsou harmonické, zádové linie nejsou příliš ploché, obrysy ryb nejsou hranaté, samičky jsou vyšší než samečci a nemají mečík.

- D.3.1.2. Ideální délka těla samičky je 80 mm, ideální délka těla samečka je 65 mm. Za každých minus 6 mm u samičky a 5 mm u samečka se při hodnocení sráží 1 bod.
- D.3.1.3. Minimální délka těla samičky je 50 mm, minimální délka těla samečka je 40 mm. Ryby, které nedosahují minimální velikosti se nediskvalifikují, ale přiřazuje se jim nulové hodnocení za délku těla. V těchto případech se zásadně nepřipouští tzv. „minimální hodnocení“.
- D.3.1.4. Je-li sameček v těle menší nebo stejně dlouhý jako samička, nepřipouští se v partnerské vyrovnanosti z tohoto titulu žádná bodová ztráta. Je-li sameček delší než samička, uplatňuje se bodová ztráta v rozmezí 1 až 3 body.

Minusové body v závislosti na délkách těl /mm/:

samička	sameček	minusové body
80	65	0
74	60	1
68	55	2
62	50	3
56	45	4
50	40	5

Ostatní vybrané parametry (platí pro tvar ploutví N):

délka ocasní ploutve	l_e	2,5 / 10 l_t
výška ocasní ploutve	h_e	3 / 10 l_t
délka hřbetní ploutve	l_d	3,5 / 10 l_t
výška hřbetní ploutve	h_d	2 / 10 l_t
délka meče samečka pro plný počet bodů	l_m	8 / 10 l_t
minimální délka meče pro posuzování	l_m	5 / 10 l_t
úhel mezi osou meče a osou těla samečka (e)		15 až 20°

- D.3.1.5. Délka meče samečka l_m se měří od kořene ocasu ke konci meče.

D.3.2. Chovné formy *Xiphophorus maculatus* (platy skvrnitě).

- D.3.2.1. Hlavním znakem je zavalitější tělo, krátké a vysoké, ze stran mírně stlačené. Na čele a v prsních liniích je patrný široce vybíhající obrys, zdůrazněný především u samičky. Také samečci by se měli tomuto ideálu přibližovat (platys = široký). Ryby mají silný ocasní násadec, v porovnání s *X. variatus* vyšší a kratší.
- D.3.2.2. Ideální délka těla samičky je 45 mm, ideální délka těla samečka je 35 mm. Za každé minus 2 mm u samičky i u samečka se při hodnocení sráží 1 bod.
- D.3.2.3. Minimální délka těla samičky je 35 mm, minimální délka těla samečka je 25 mm. Ryby, které nedosahují minimální velikosti se nediskvalifikují, ale přiřazuje se jim

nulové hodnocení za délku těla. V těchto případech se zásadně nepřipouští tzv. „minimální hodnocení“.

D.3.2.4. Je-li sameček v těle menší nebo stejně dlouhý jako samička, nepřipouští se v partnerské vyrovnanosti z tohoto titulu žádná bodová ztráta. Je-li sameček delší než samička, uplatňuje se bodová ztráta v rozmezí 1 až 3 body.

D.3.2.5. Tzv. „balon – platy“ se diskvalifikují jako ryby s vrozenou vadou.

Minusové body v závislosti na délkách těl /mm/ :

samička	sameček	minusové body
45	35	0
43	33	1
41	31	2
39	29	3
37	27	4
35	25	5

Ostatní vybrané parametry (platí pro tvar ploutví N):

délka ocasní ploutve l_c	3 / 10 l_t
výška ocasní ploutve h_c	4 / 10 l_t
délka hřbetní ploutve l_d	3 / 10 l_t
výška hřbetní ploutve h_d	2,5 / 10 l_t

D.3.3. Chovné formy *Xiphophorus variatus* (platy pestré).

D.3.3.1. Obrys těla tohoto základního druhu se pomyslně nachází mezi *X. helleri* a *X. maculatus*: je protáhlejší než u *X. maculatus* a vyšší než u *X. helleri*. Ocasní část je zřetelně protáhlá – ryby mají delší a štíhlejší ocasní násadec, než jak je tomu u *X. maculatus*. Hřbetní ploutev je podobná *X. helleri*. Ačkoliv je základní forma

u obou pohlaví barevně rozlišena, mohou se u chovných forem vyskytnout i další shody obou pohlaví v základní barvě a kresbě.

D.3.3.2. Ideální délka těla samičky je 60 mm, ideální délka těla samečka je 50 mm. Za každé minus 3 mm u samičky i u samečka se při hodnocení sráží 1 bod.

D.3.3.3. Minimální délka těla samičky je 45 mm, minimální délka těla samečka je 35 mm. Ryby, které nedosahují minimální velikosti se nediskvalifikují, ale přiřazuje se jim nulové hodnocení za délku těla. V těchto případech se zásadně nepřipouští tzv. „minimální hodnocení“.

D.3.3.4. Je-li sameček v těle menší nebo stejně dlouhý jako samička, nepřipouští se v partnerské vyrovnanosti z tohoto titulu žádná bodová ztráta. Je-li sameček delší než samička, uplatňuje se bodová ztráta v rozmezí 1 až 3 body.

Minusové body v závislosti na délkách těl /mm/:

samička	sameček	minusové body
60	50	0
57	47	1
54	44	2
51	41	3
48	38	4
45	35	5

Ostatní vybrané parametry (platí pro tvar ploutví N):

délka ocasní ploutve l_c	3 / 10 l_t
výška ocasní ploutve h_c	4 / 10 l_t
délka hřbetní ploutve l_d	4 / 10 l_t
výška hřbetní ploutve h_d	2,5 / 10 l_t

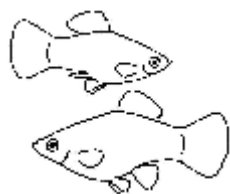
D.4. Tvary ploutví.

D.4.1. Normální ploutve (N).

Jedná se o základní tvary ploutví (žádné změny obrysů od normálu). Tvary ploutví jsou pro jednotlivé základní druhy patrné z obrázků (velikostní proporce – viz D.3.).

X. helleri normal (XHN)

X. maculatus normal (XMN)

X. variatus normal (XVN)

D.4.2. Praporcová ploutev - Simpson (F).

Typické znaky: hřbetní ploutev kyjovitě formovaná, vztyčená, nevisí dolů. Ostatní ploutve jako u D.4.1.

Praporcová ploutev se na výstavách neobjevuje příliš často a pokud se vyskytuje, tak převážně u *X. helleri* a *X. maculatus*, výjimečně i u *X. variatus*.

Pro *X. helleri* Simpson (XHF), *X. maculatus* Simpson (XMF) a *X. variatus* Simpson (XVF) platí:

Výška hřbetní ploutve pro plný počet bodů:

sameček	6 / 10 l_t
samička	4 / 10 l_t

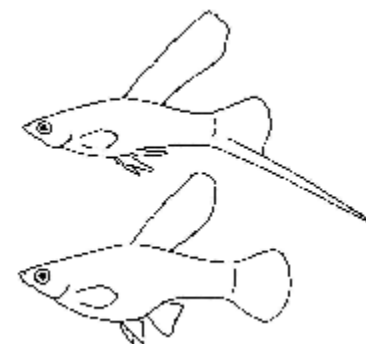
Minimum pro hodnocení (0 bodů):

sameček	4 / 10 l_t
samička	3 / 10 l_t

Hřbetní ploutev má v celé své výšce stejnou délku:

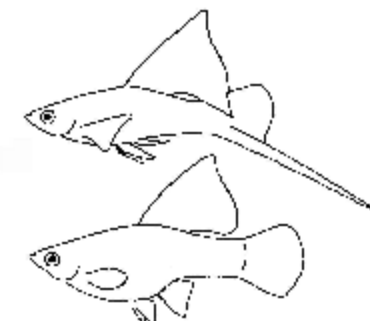
$$l_b = 2 / 10 l_t$$

$$l_d = 2 / 10 l_t$$

D.4.3. Delta ploutev (D).

Typické znaky: Hřbetní ploutev extrémně širokoplochá, vlajkovitá, příležitostně sklopená na stranu, při imponování vzpřímená. Strmé držení je upřednostňováno. Ostatní ploutve jako u D.4.1.

X. helleri delta (XHD)

Výška hřbetní ploutve pro plný počet bodů:

sameček	6 / 10 l_t
samička	4 / 10 l_t

Minimum pro hodnocení (0 bodů):

sameček	4 / 10 l_t
samička	3 / 10 l_t

Proporce hřbetní ploutve:

	l_b / l_t	l_d / l_t
sameček i samička	2 / 10	4 / 10

X. helleri delta (XHD)

Rovněž žádoucí a preferovaný tvar hřbetní ploutve.

X. maculatus delta (XMD)

Poměrové hodnocení hřbetní ploutve jako u XHD.

X. variatus delta (XVD)

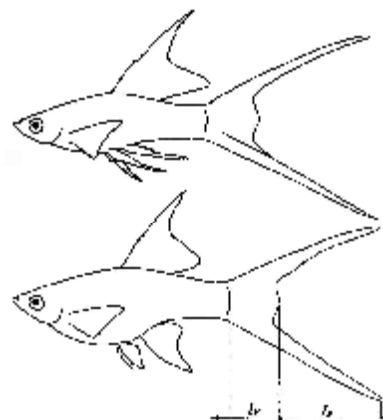
Poměrové hodnocení hřbetní ploutve jako u XHD.

Poznámka: neuznává se druhový a tvarový standard *Xiphophorus helleri* delta lyra.

D.4.4. Lyrovitá ploutev (L).

Typické znaky: U obou pohlaví silně prodloužené, lehce obloukovité, stejně dlouhé paprsky ploutví na předním okraji hřbetní ploutve, na horním a dolním okraji ocasní ploutve a na předním okraji řitní a břišní ploutve. Přechody k méně prodlouženým dílům ploutví mají být harmonické a mají mít čisté linie bez jednotlivě vystupujících paprsků.

Prodloužené gonopodium samečka má být rovné, neroztřepené a má být stejně dlouhé, jako nejdelší paprsek hřbetní ploutve. Pro chov je ale výhodou kratší gonopodium.

X. helleri lyra (XHL)

Výška hřbetní ploutve pro plný počet bodů:

sameček	6 / 10 l_t
samička	4 / 10 l_t

Minimum pro hodnocení (0 bodů):

sameček	4 / 10 l_t
samička	3 / 10 l_t

Proporce hřbetní ploutve:

	l_b / l_t	l_d / l_t
sameček i samička	2 / 10	4 / 10

$l_x : l_y = 1 : 2$ (minimálně 1 : 1)

X. maculatus lyra (XML)

Výška hřbetní ploutve pro plný počet bodů:

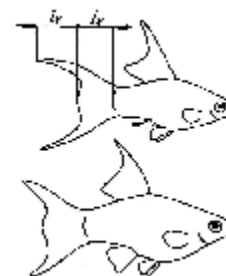
sameček	6 / 10 l_t
samička	4 / 10 l_t

Minimum pro hodnocení (0 bodů):

sameček	4 / 10 l_t
samička	3 / 10 l_t

Proporce hřbetní ploutve jako u XHL.

$l_x : l_y = 1 : 1$ (min. 1 : 0,5) u samečka
 $= 3 : 2$ (min. 1 : 0,4) u samičky

X. variatus lyra (XVL)

Výška hřbetní ploutve pro plný počet bodů:

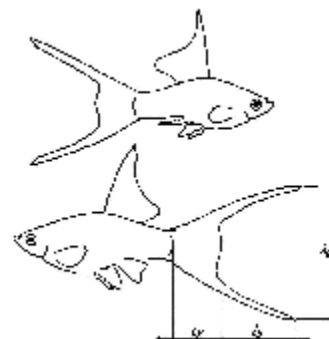
sameček	6 / 10 l_t
samička	4 / 10 l_t

Minimum pro hodnocení (0 bodů):

sameček	4 / 10 l_t
samička	3 / 10 l_t

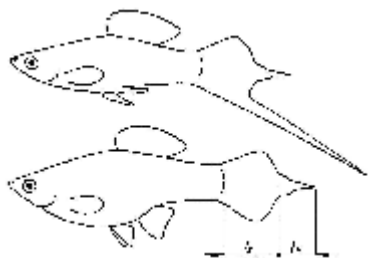
Proporce hřbetní ploutve jako u XHL.

$l_x : l_y = 1 : 2$ (min. 1 : 1)
 $h_c = 5 / 10$ až $6 / 10 l_t$

D.4.5. Jehla, též označovaná „špic“ (S).

Typické znaky: Střední paprsky ocasní ploutve jsou u obou pohlaví postupně prodlouženy do hrotu (do špičky). Ostatní ploutve jsou srovnatelné s tvarem ploutví „normal“, s výjimkou menších změn u prsních ploutví.

X. helleri špic (XHS)

$l_x : l_y = 1:1$ (minimálně 1:0,5)

X. maculatus špic (XMS)

$l_x : l_y = 1:1$ (minimálně 1:0,5)

X. variatus špic (XVS)

$l_x : l_y = 1:1$ (minimálně 1:0,5)

Poznámky: - *X. helleri* špic (XHS) se teoreticky připouští, ale vyskytuje se jen výjimečně.
- Náznak mečíku u *X. maculatus* a *X. variatus* u tvarového standardu „špic“ je přípustný a neuplatňuje se za něj bodová ztráta.

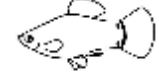
D.5. Černé kresby.

D.5.1. Černá kresba (vzor) na těle a ploutvích.

D.5.1.1.	tečkovaná s		Malé, na těle (případně i na ploutvích) pravidelně rozmístěné tečky. Chybou je hustý výskyt teček jen na některých místech.
D.5.1.2.	poločerná podélná (podélné tuxedo) t		Horní polovina těla je v některé základní barvě, spodní je černá. Dělicí linie má být vodorovná, nepřerušovaná a ostře ohraničená. Probíhá od oka k hornímu kořeni ocasu. U kořene ocasu má být svislé, obloukovitě ostře ohraničené
D.5.1.3.	poločerná příčná (příčné tuxedo) q		Zadní polovina těla je černá, od jednobarevné přední části těla ostře ohraničená. Ocasní ploutev a mečík jsou pokud možno černé (u červené základní barvy a černé ocasní ploutve je v Německu nazývána „frankfurtská mečovka“).
D.5.1.4	černá n		Celé tělo je bez výjimky černé. U <i>X. maculatus</i> a <i>X. variatus</i> mohou být partie hlavy a břicha bílé, neb v základní barvě, což zvyšuje atraktivitu ryb (v Německu je vžitý název „hamburgská forma“).
D.5.1.5.	černé strany (boky) u		Na stranách těla je široká černá skvrna, zasahující do hřbetu a břišních partií – základní barva je přítomna pouze v několika milimetrech širokých pruzích.

D.5.1.6.	páskovaná (linkovaná) l		Podélně se táhnoucí proužky, tvořené řadami nepřerušovaných drobných bodů. Proužky procházejí přes celé tělo rovnoběžně se středovou linií.
D.5.1.7.	wagtail (Arnoldi) w		Na všech ploutvích jsou ploutevní paprsky černé (na tzv. Arnoldově kresbě jsou navíc černé i plochy mezi paprsky). Rty a čelistní oblouk jsou u obou kreseb rovněž černé.
D.5.1.8.	skvrnitá (flekatá) f		Větší, kulaté skvrny na celém těle a ploutvích, stejnoměrně rozdělené, často s leskem (pro mečovky červené základní barvy s černými skvrnami je všeobecně vžitý název „berlínská“ forma).
D.5.1.9.	černý klín v		Černý vzor kresby začíná ve výši oka, klínovitě se rozšiřuje až do výše hřbetní ploutve a pak se opět zužuje ke kořeni ocasu.
D.5.1.10.	kometa k		Ostře ohraničené, dozadu se zahrocující, černé lemování horního a dolního okraje ocasní ploutve. Lemování se nesmí spojovat u násadce ploutve a nesmí tvořit skvrnu.

D.5.2. Černá kresba (vzor) v ocas. násadci (multiplikační alely), příp. na ocas. ploutvi.

D.5.2.1.	jeden bod m		Černá, ostře ohraničená tečka (malá skvrna), situovaná v oblasti kořene ocasu.
D.5.2.2.	dva body m		Dvě černé, ostře ohraničené, přes vodorovnou osu ryby symetricky umístěné tečky (malé skvrny), umístěné v oblasti kořene ocasu. Pro tento vzor je též používán název „dvojčata“.
D.5.2.3.	tři body m		Tři černé, ostře ohraničené, v kořeni ocasu symetricky umístěné tečky (malé skvrny). V přírodě není znám výskyt.
D.5.2.4.	lukovitý vzor m		Černý, ostře ohraničený lukovitý vzor v kořeni ocasu (též označovaný jako „půlměsíc“).
D.5.2.5.	lukovitý vzor / dva body m		Kombinace černého, ostře ohraničeného lukovitého vzoru a dvou černých, ostře ohraničených teček v oblasti kořene ocasu. Tato kombinace je též nazývána „guatemalský půlměsíc“.

D.5.2.6.	měsíc m		Černá, ostře ohraničená kresba neúplného měsíce v oblasti kořene ocasu.
D.5.2.7.	měsíc / dva body m		Černé, ostře ohraničené kresby měsíce a dvou teček v oblasti kořene ocasu (vzor je též nazýván „kompletní měsíc“ nebo „Miky - myška“).
D.5.2.8.	měsíc / lukovitý vzor m		Černé, ostře ohraničené, vedle sebe umístěné kresby měsíce a lukovitého vzoru v oblasti kořene ocasu.
D.5.2.9.	jeden bod / kometa m / k		Černá, ostře ohraničená kombinace kreseb jedna tečka - kometa. V přírodě není znám výskyt.

Poznámky k černé barvě (**n**):

- Vysokoploutvá mečovka, která je lesklá, má černý mečík, žlutou až žluto - oranžovou základní barvu a oranžovou hřbetní ploutev je v Německu označována jako „bayreuthská forma“.
- Černý *X. variatus* (případně *X. variatus* se žlutou základní barvou a černou kresbou), se žlutou hřbetní a červenou ocasní ploutví, je označován jako „havajská plata“.

D.6. Barevné kresby.

D.6.1. **d - červená ve hřbetě**

Od základu hřbetní ploutve vybíhající, pokud možno přes celou ploutev se rozprostírající, červené zbarvení.

D.6.2. **c - červená v ocasní ploutvi**

Silně červené zbarvení ocasní ploutve, které se u *X. variatus* může široce rozprostírat i směrem od ocasní ploutve do partií těla.

D.6.3. **y - žlutá v ocasní ploutvi**

Silně žluté zbarvení ocasní ploutve.

D.6.4. **f - žlutá ve hřbetě**

Ostře ohraničená žlutá hřbetní ploutev.

D.6.5. **b - bronzová**

Na všech ploutvích se vyskytuje rezavě červené (při zelenošedé základní barvě) až cihlově červené (při žluté základní barvě) zbarvení, které přechází od hřbetní ploutve a od břišních ploutví na partie těla. Zbarvení musí být stejnoměrně rozprostřeno. Důležité ale je, že se jedná o xantorickou formu, s autozomálním genem pro mikromelanoforovou obrubu šupin.

D.6.6. **z - červené zóny (hrdlo, hlava, tělo)**

Na hrdle, hlavě, hrudi a těle se vyskytují ohraničené červené zóny (oblasti). Řadíme sem např. *X. maculatus* s označením „krvácející srdce“ (hrdelní oblast s červenou skvrnou). Samečci mají bílou základní barvu s jednou nebo více červenými zónami v partiích prsou a břicha. Existují i kmeny, u kterých mají stejné kresby i samičky.

D.6.7. **a (alfa) - modrá**

Modrá, až modrozelená kresba, která může být od hlavy, přes hřbetní ploutev, týlní partie a břicho světlejší, čímž vynikne základní barva.

D.6.8. **l - páskovaná (linkovaná)**

Podélně probíhající, barevné proužky.

D.6.9. **t - barevné podélné tuxedo**

Podélně probíhající barevné plochy s ostrým rozhráním.

D.6.10. **q - barevné příčné tuxedo**

Svisle probíhající barevné plochy s ostrým rozhráním.

D.7. Základní barva těla.D.7.1. **h - bílá**

Jednotný nedostatek barvy na celém těle. Slabá bodová kresba u *X. maculatus* (samičky formy „krvácející srdce“) a u *X. variatus* (samečci) je možná. Jako pravé albino (dvojitě recesivní) jsou označovány ryby, které nemají v těle, ani v očích (jsou červené) žádný pigment.

D.7.2. **g - žlutá**

Rovnoměrně rozprostřená žlutá barva bez šedého faktoru. Nedostatkem je „poprašek sazí“ na zátylku.

D.7.3. **r - červená**

Rovnoměrně rozprostřená červená barva bez šedého faktoru. Vyskytují se i kresby (v tomto případě černé), u kterých je patrná červená se šedým faktorem (tzv. lomená červená). Nedostatkem je bledá červec, bílé hrdlo, žábry a břicho.

D.7.4. **x - přírodní (divoké barvy)**

Tzv. přírodní barvy se velmi liší podle lokality výskytu ryb a jsou tudíž velmi rozmanité. U *X. helleri* dominuje jasně zelená, na hřbetě tmavší, barva. Břicho je bělavé až stříbrné, v bočním osvětlení silně zlatově lesklé. Středem těla podélně probíhají 1 silnější a 2 užší cihlově červené pásy. Střední pás je na ocasním násadci černý. Přes oko probíhá směrem k hrotu tlamky krátký černý pásek. Hřbetní ploutev je nažloutlá až načervenalá a je zdobena červenohnědými tečkami. Zbarvení samiček je v principu shodné se zbarvením samečků, ale barvy bývají méně syté. Zbarvení obou pohlaví má být čisté a zářivě lesklé, podélné červené pásy musí být jasně zřetelné. Mečík samců má černou obrubu, jeho zbarvení může být i zelené, žluté, oranžové až červené, v různých odstínech.

U *X. maculatus* a *X. variatus* jsou známy velmi různé přírodní barvy šedomodré, modré, šedo zelené (olivové), skvrnitě až černé a červené. U *X. variatus* často registrujeme žlutou hřbetní (příp. ocasní) ploutev, ale i červenou ocasní ploutev. Ryby se šedou základní barvou jsou jen tehdy odpovídající standardu, když mají na šedém základu černou nebo červenou kresbu nebo (event. a) interferentní

(zrcadlový) odlesk. Různé, především černé vzory, nacházíme zejména v oblasti kořene ocasu, ale na těle mohou být i černé body a pásy.

D.7.5. **g/r - marigold (žluto-červená)**

Na hlavě začínající, intenzivní žlutá barva, probíhající přes tělo až k ocasní ploutvi, kde přechází do červené. Ocasní ploutev je oranžovo-červená. Barevné přechody jsou postupné. Správně se jedná o barevnou variaci recesivních alel – stst.

D.7.6. **o - oranžová**

Celé tělo je rovnoměrně pokryto intenzivní oranžovou barvou.

D.8. Šupiny.D.8.1. **a - normální**

Stříbrně lesklé šupiny, které nejsou při horním osvětlení příliš patrné.

D.8.2. **i - metalické (kovový lesk)**

Stříbrné plošky na šupinách po stranách těla splývají do ploch (především při osvětlení) a jsou zřetelně a ostře ohraničené. Těmto šupinám se též říká „zrcadlové“.

D.8.3. **v - samet**

Při jakémkoliv osvětlení těla není patrný žádný stříbrný lesk – povrch těla působí matně sametově.

D.9. Barva očí.D.9.1. **j - černá**

Normální, běžné, černé oči.

D.9.2. **o - zbarvená pigmentu (červená – albino)**

Bezbarvé, teoreticky červené oči, zřetelně oddělené od základní barvy těla. Typickým příkladem je *X. helleri* s červeným tělem a salbinotickým okem (tzv. „vídeňská mečovka“).

D.9.3. **p - jiná barva**

Tento údaj je zde zařazen pouze pro úplnost, v ostatním je teoretický, neboť jiné barvy očí než černá a albino se běžně nevyskytují.

Poznámka ke kapitolám D.8. a D.9.: Zařazení vystavovaných kolekcí podle šupin a barvy očí se provádí pouze na velkých a pro soutěže důležitých výstavách. U běžných výstav tedy není chybou, když se použije zkrácené zařazení ryb do prvních 5ti posuzovacích tříd (+ předsunutý znak **X** – *Xiphophorus*).

D.10. Vybrané poznámky k posuzování ryb rodu *Xiphophorus*.

D.10.1. Všeobecně.

D.10.1.1. U všech základních druhů je možná kresba na ploutvích a na kořenu ocasu s tím, že multiplikační alely nejsou typické u *X. helleri*.

D.10.2. K partnerské shodě.

D.10.2.1. Sameček i samička hodnoceného páru musí být typově shodní. Musí souhlasit v základním druhu, tvaru ploutví, kresbě, základní barvě těla, šupinách a v barvě očí.

D.10.3. Bonifikace za tvar těla a ploutví.

D.10.3.1. Bonifikace za tvar těla se u rodu *Xiphophorus* nepřiděluje.

D.10.3.2. Bonifikace ve výši 8 bodů se přiděluje všem kolekcím, které mají tzv. zvláštní oploutvení, tzn. **F** (Simpson), **D** (delta), **L** (lyra) a **S** („špic“). Za normální tvar ploutví (**N**) se bonifikace nepřiznává.

D.10.4. Bonifikace za černou kresbu.

D.10.4.1. Za všechny v tomto standardu uvedené černé kresby se přiznává bonifikace ve výši 7 bodů.

D.10.5. Bonifikace za barevnou kresbu.

D.10.5.1. Za všechny v tomto standardu uvedené barevné kresby se přiznává bonifikace ve výši 7 bodů.

D.10.6. Bonifikace za základní barvu těla.

D.10.6.1. – alternativa 1: Pro všechny v tomto standardu uvedené základní barvy těla se bonifikace nepřiznává.

D.10.6.1. – alternativa 2: Bonifikace ve výši 7 bodů se přiznává za základní barvy těla bílá (**h**), žlutá (**g**), marigold (**g/r**) a oranžová (**o**). Za základní barvy těla červená (**r**) a přírodní (**x**) se bonifikace nepřiznává.

Poznámky: * bonifikaci za zvláštní tvar ploutví a za černou neb barevnou kresbu (případně za vybranou základní barvu těla) lze u hodnoceného páru přiznat v dané kategorii vždy jen jedenkrát (tzn. jedenkrát 8 a jedenkrát 7 bodů).

* barva v ploutvích je považována za barevnou kresbu

D.11. Katalog chyb pro rod *Xiphophorus*.

I když úlohou posuzovatele není hledání chyb, musí být schopen zohlednit nejčastěji se vyskytující vady vystavovaných ryb, které jsou většinou důsledkem jejich nevhodného výběru. Objektivní chyby mají být chovatelem i posuzovatelem chápány jako odchylky od ideálních chovných forem.

Posuzované ryby, zařazené do konkrétního základního druhu, musí být stejné ve tvaru těla, obrysu ploutví, případně ve způsobu imponování samečka. Ve sporných případech zařadí kolektiv posuzovatelů kolekci do toho základního druhu, ve kterém získá minimální bodovou ztrátu.

D.11.1. Důvody pro diskvalifikaci.

- stejné pohlaví ryb v kolekci
- tvar ploutví různých standardů u partnerů
- ustřížené (přistřížené) ploutve, vč. gonopodia
- zásadně rozdílné základní barvy těl a kreseb partnerů
- různá barva očí u partnerů
- nemocné ryby a ryby postižené nádory (vč. barevných nádorů)
- naprostá neschopnost plavání
- tzv. Balon – Platy reprezentují hrubou dědičnou chybu a musí být z hodnocení vyřazeny

D.11.2. Hrubé chyby, v bodování postižitelné ztrátou 50 % a více.

tělo:

- zakřivení páteře
- zalomení šije
- deformace očí

ploutve:

- silně potřhané ploutve
- příliš krátké a malé ploutve
- silně poškozený špičatý ocas
- lyrovité hřbetní ploutve nejsou obloukovitě zahnuté

kvalita barvy:

- rakovina barvy
- příliš bleďá červená, s šedým faktorem, bez černé kresby
- žlutá nevýrazná, bez černé kresby

D.11.3. Střední chyby, v bodování postižitelné ztrátou do 50 %.**tělo:**

- příliš ploché tělo

ploutve:

- zalomení u lyry, špice a meče u *X. helleri*
- vyčnívající paprsky ploutví u vnějších paprsků lyry
- příliš vychýlené na stranu u chovných forem **F** (Simpson) a **D** (delta)

černá kresba:

- s** (tečkovaná) : splývání bodů, pouze na jedné partii těla ohraničené body
- t** (podélné tuxedo) : přerušené podélné rozhrání, podélné rozhrání není vodorovné (výjimka *X. maculatus*), spodní strany vybledlé
- q** (příčné tuxedo) : příčné rozhrání není přesně svislé (kolmé na osu ryby), rozhrání je příliš blízko k ocasu
- n** (černá) : projasnění probíhající v ploutvích
- u** (černé boky) : projasnění probíhající v ploutvích
- l** (linkovaná) : nečisté linie, vytvářející puntíky
- w** (wagtail) : nerovnoměrné zbarvení ploutví, zabíhající až na tělo
- f** (flekatá) : málo skvrn, tvoří nerovnoměrné shluky
- v** (černý klín) : kresba nemá charakter klínu
- k** (kometa) : přídavné černé paprsky (případně skvrny) v ocasní ploutvi, malý kontrast
- m** (měsíce) : malý kontrast, splnutí prvků

barevná kresba :

- d** (červená ve hřbetě) : částečné vyblednutí
- c** (červená v ocas. pl.) : červený „dvorec“ na ocasní ploutvi, se silným pokračováním na tělo (mimo *X. variatus*), černé paprsky ploutví
- y** (žlutá v ocas. pl.) : nerovnoměrná žlutá
- f** (žlutá ve hřbetě) : příliš silná barva na těle, černé paprsky ploutví
- b** (bronzová) : slabá intenzita barev, nestálé zbarvení ploutví
- z** (červené zóny) : rozptýlené, neohrazené, červené zbarvení, malý kontrast
- a** (modrá) : jednotlivé tmavé skvrny
- l** (linkovaná) : nečisté linie, vytvářející puntíky

D.11.4. Některé další vady (ztráta bodů dle závažnosti).**partnerská shodnost:**

- mírně až středně rozdílná základní barva, kresba, šupiny

základní barva:

- r** (červená) : bílé hrdlo, bílý kryt skřelí, bílé břicho
- x** (přírodní) : bez stříbrného lesku
- g/r** (marigold) : chybějící intenzivní zbarvení ocasní ploutve

ploutve:

- bezbarvé ploutve u forem se zvláštním tvarem ploutví, jejichž obrys je proto těžko rozeznatelný

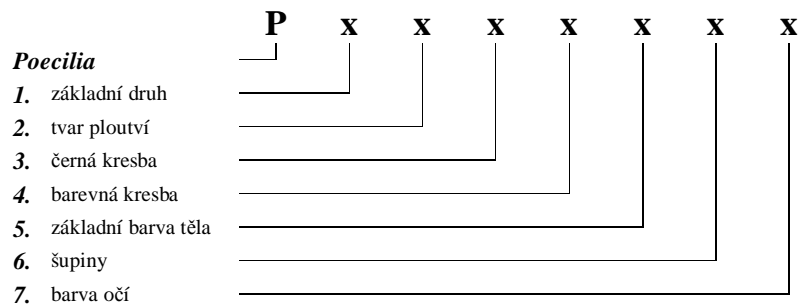
D.11.5. Méně významné chyby se ztrátou do 3 bodů.

- nadměrně dlouhé gonopodium u lyrovitých samečků
- velmi silně sazovitá šíje u černých kreseb na základní barvě
- náznak mečíku u samečků *X. maculatus* a *X. variatus* (mimo náznaku malého mečíku u tvarového standardu „špic“).

E. ROD POECILIA

E.1. Princip zařazování ryb do posuzovacích tříd.

E.1.1. Princip zařazování ryb do posuzovacích tříd je vícestupňové začleňování vystavovaných ryb podle následujícího schématu:

E.1.2. Posuzovacích stupňů (hledisek) pro zařazování ryb je 7 (pozor: nezaměnit se 7-mi dílčími kritérii pro celkové hodnocení kolekce!). Každý stupeň má své dílčí členění, ve kterém jsou jednotlivým charakteristickým znakům přidělena kódovací písmena.

E.1.3. Přidělením kódovacích písmen pro všech 7 stupňů je hodnocené kolekci přidělen kód, který představuje posuzovací třídu. Představen je základní znak **P** (rod *Poecilia*). Ryby se stejným kódem patří do stejné třídy a jsou navzájem posuzovány.

E.2. Kódovací schéma rodu *Poecilia*.

1. Základní druh				
S	L			
sphenops	latipinna	V		
2. Tvar ploutví				
N	L			
normální	lyra	D		
3. Černá kresba				
u	s	f	g	z
černá	tečkovaná	skvrnitá	strakatá	černé skvrny v ploutvích

4. Barevná kresba				
d	c	y	f	b
červený hřbet	červená v ocas. ploutvi	žlutá v ocas. ploutvi	žlutý hřbet	hnědá
t			q	g
červené tečky			žluté tečky	žlutý lem hřbetní a ocasní ploutve
r			w	
červený lem hřbetní a ocasní ploutve			bílé pigmenty na základní barvě	
5. Základní barva těla				
r	x	g	o	a
červená	divoká barva	žlutá	oranžová	transparentní (jsou vidět vnitřnosti)
h	k	s	z	l
bílá	kouřová	stříbrná	zlatá	liberty
6. Šupiny				
a	i		v	
normální	metalické (kovový lesk)		samet	
7. Barva očí				
j	o		p	
černá	zbavená pigmentu (červená – albino)		jiná barva	

Příklad: *Poecilia* sphenops, lyrovité ploutve, bez černé i barevné kresby, žlutá v těle, normální šupiny, černé oči.....**P S L 0 0 g a j**

Poznámka: liberty (l) je patrně původní přírodní zbarvení, charakteristické pro druh *sphenops*.

E.2.1. Jestliže u posuzované kolekce chybí některý charakteristický znak (v konkrétním stupni nelze vyjádřit dílčí členění), tak jeho absenci na patřičném místě vyznačíme velkou číslicí 0 (nula).

E.2.2. V případě, že se vyskytnou kombinace černých nebo kombinace barevných kreseb, označíme příslušný znak s použitím lomítka (podobně jako u D.2.2.).

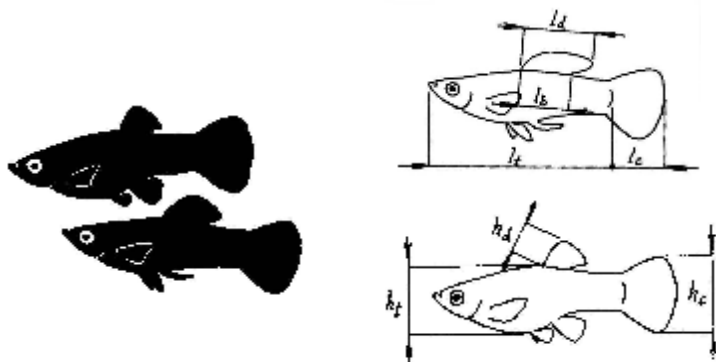
E.3. Základní druhy.

Vystavované kolekce musí být typově jednoznačně zařaditelné do následujících tří druhů:

- *P. sphenops*
- *P. latipinna*
- *P. velifera*

E.3.1. Chovné formy *Poecilia sphenops* (živorodky ostrotlamé).

E.3.1.1. *P. sphenops* má dlouze protaženou stavbu těla, špičatou hlavu a relativně malou, kulatou, hřbetní ploutev, která má 8 až 11 paprsků. Samečci mají řitní ploutev přetvořenou v gonopodium a bývají menší. Pro výstavy se však vybírají páry se stejnou velikostí příslušníků obou pohlaví.

E.3.1.2. Ideální délka těla samičky i samečka je 60 mm. Za každých minus 4 mm se u obou jedinců (tzn. u každého z jedinců) při hodnocení sráží 1 bod. Délka těla (l_t) se měří od špičky tlamky ke kořeni ocasu (po konec poslední šupiny). Výška těla (h_t) je nejdelší výškový rozměr ryby bez ploutví.

E.3.1.3. Minimální délka těla samičky i samečka je 40 mm. Ryby, které nedosahují minimální velikosti se nediskvalifikují, ale přiřazuje se jim nulové hodnocení za délku těla. V těchto případech se zásadně nepřipouští tzv. „minimální hodnocení“.

E.3.1.4. Je-li sameček v těle delší než samička, uplatňuje se bodová ztráta v rozmezí 1 až 3 body v partnerské vyrovnanosti.

E.3.1.5. Tzv. „balon – molly“ se diskvalifikují jako ryby s vrozenou vadou.

Minusové body v závislosti na délkách těl /mm/:

samička	sameček	minusové body
60	60	0
56	56	1
52	52	2
48	48	3
44	44	4
40	40	5

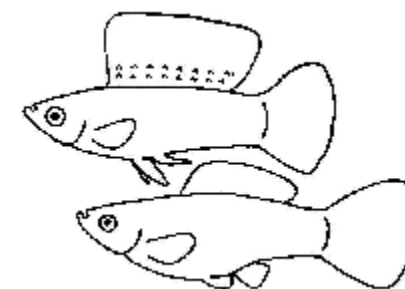
Ostatní vybrané parametry (orientačně – platí pro tvar ploutví N):

poměr	samička	sameček
$h_t : l_t$	3,5 : 10	3,5 : 10
$h_d : l_t$	1,5 : 10	1,5 : 10
$l_d : l_t$	3 : 10	3 : 10
$h_c : l_t$	3,5 : 10	3,5 : 10
$l_c : l_t$	2 : 10	2 : 10

- h_d ... výška hřbetní ploutve
- l_d ... délka hřbetní ploutve
- h_c ... výška ocasní ploutve
- l_c ... délka ocasní ploutve
- l_t ... délka těla

E.3.2. Chovné formy *Poecilia latipinna* (živorodky širokoploutvé).

E.3.2.1. *P. latipinna* má dlouhé tělo s typicky špičatou hlavou. Hřbetní ploutev má 12 až 16 paprsků a je v zadní části silně zpětně zakřivená (nejzazší zakřivení sahá až do úrovně kořene ocasu).

E.3.2.2. Ideální délka těla samičky i samečka je 70 mm. Za každé mínus 4 mm u samičky i u samečka se při hodnocení sráží 1 bod.

E.3.2.3. Minimální délka těla samičky i samečka je 50 mm. Ryby, které nedosahují minimální velikosti se nediskvalifikují, ale přiřazuje se jim nulové hodnocení za délku těla. V těchto případech se zásadně nepřipouští tzv. „minimální hodnocení“.

E.3.2.4. Je-li sameček v těle delší než samička, uplatňuje se bodová ztráta v rozmezí 1 až 3 body v partnerské vyrovnanosti.

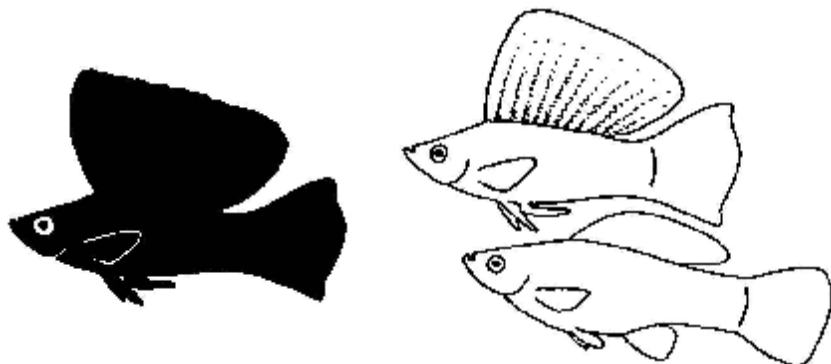
Minusové body v závislosti na délkách těl /mm/:

samička	sameček	minusové body
70	70	0
66	66	1
62	62	2
58	58	3
54	54	4
50	50	5

Ostatní vybrané parametry (orientačně – platí pro tvar ploutví N):

poměr	samička	sameček
$h_h : l_t$	3,5 : 10	3,5 : 10
$h_d : l_t$	2 : 10	3 : 10
$l_d : l_t$	3 : 10	6 : 10
$h_c : l_t$	3,5 : 10	3,5 : 10
$l_c : l_t$	2 : 10	2 : 10

E.3.3. Chovné formy *Poecilia velifera* (živoroďky velkoploutvé).

E.3.3.1. *P. velifera* má širší a vyšší stavbu těla. Hlava je špičatá. Široký kořen ocasu měří 2 až 3 / 10 délky těla. Hřbetní ploutev má 15 až 19 paprsků. U samečků konec hřbetní ploutve přesahuje kořen ocasu.

E.3.3.2. Ideální délka těla samičky i samečka je 80 mm. Za každých mínus 4 mm se u samičky i u samečka při hodnocení sráží 1 bod.

E.3.3.3. Minimální délka těla samičky i samečka je 60 mm. Ryby, které nedosahují minimální velikosti se nediskvalifikují, ale přiřazuje se jim nulové hodnocení za délku těla. V těchto případech se zásadně nepřipouští tzv. „minimální hodnocení“.

E.3.3.4. Je-li sameček v těle delší než samička, uplatňuje se bodová ztráta v rozmezí 1 až 3 body v partnerské vyrovnanosti.

Minusové body v závislosti na délkách těl /mm/:

samička	sameček	minusové body
80	80	0
76	76	1
72	72	2
68	68	3
64	64	4
60	60	5

Ostatní vybrané parametry (orientačně – platí pro tvar ploutví N):

poměr	samička	sameček
$h_h : l_t$	3,5 : 10	3,5 : 10
$h_d : l_t$	2 : 10	4 : 10
$l_d : l_t$	3 : 10	7 : 10
$h_c : l_t$	3,5 : 10	3,5 : 10
$l_c : l_t$	2 : 10	2 : 10

E.4. Tvary ploutví.

E.4.1. Normální ploutve (N).

Jedná se o základní tvary ploutví (žádné změny obrysů od normálu). Tvary ploutví N jsou pro jednotlivé základní druhy uvedeny na obrázcích – viz E.3.

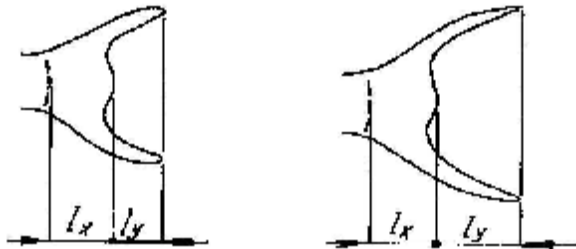
E.4.2. Dvojitý mečík (D).

Pro dvojitý mečík je typickým znakem to, že vnější paprsky ocasní ploutve jsou prodloužené, zatímco ostatní ploutve mají normální tvar (rozdíl od lry – viz dále).

Prodloužení vnějších paprsků ocasní ploutve má dosahovat následujících proporcí:

$l_x : l_y = 7 : 3$ (minimálně)

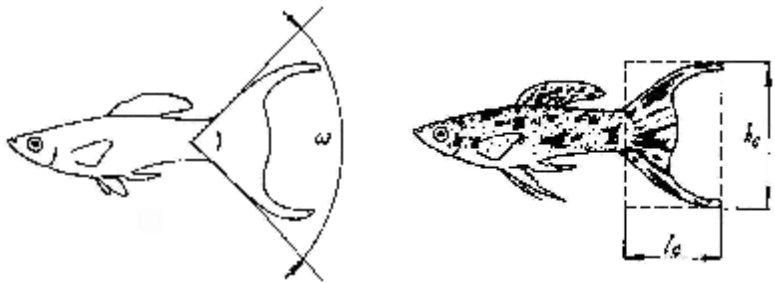
$l_x : l_y = 4 : 6$ (max. počet bodů)
(platí pro obě pohlaví)

E.4.3. Lyra (L).

Typickým znakem tvaru ploutví **L** je to, že vnější paprsky ocasní ploutve jsou prodloužené s tím, že mohou být prodloužené i paprsky ostatních ploutví (typické je prodloužení vnějších paprsků u hřbetní ploutve).

E.4.3.1. Lyrovitý tvar ploutví u základního druhu *Poecilia sphenops*:

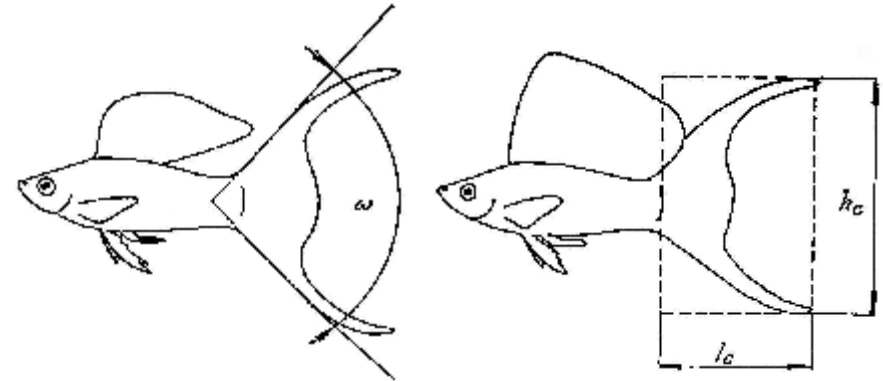

$h_d : l_t = 1,5 : 10$
 $l_d : l_t = 4 : 10$
 $h_c : l_t = 2 : 3$
 $l_c : l_t = 4 : 10$
(údaje platí pro obě pohlaví)

Ocasní ploutev má být vepsána do obdélníka o poměru stran $h_c : l_c = 5 : 3$.

Úhel vnějších paprsků ocasní ploutve má být ideálně 90° a více ($\omega_{\min} = 90^\circ$).

E.4.3.2. Lyrovitý tvar ploutví u základních druhů *P. latipinna* a *P. velifera*:

$h_d : l_t = 5 : 10$ (u samečka)
 $= 2 : 10$ (u samičky)

$l_d : l_t = 5 : 10$ (u samečka)
 $= 4 : 10$ (u samičky)

$h_c : l_t = 8 : 10$ (u obou pohlaví)
 $l_c : l_t = 4 : 10$ (u obou pohlaví)

Ocasní ploutev má být vepsána do obdélníka o poměru stran $h_c : l_c = 2 : 1$

Úhel vnějších paprsků ocasní ploutve má být ideálně 100° a více ($\omega_{\min} = 100^\circ$).

Poznámky E.3.2. a k E.3.3.:

- Kvalitní, dobře vyvinutá *P. velifera* může mít $h_d : l_t$ až 5:10 (nejméně 3:10) a $l_d : l_t$ až 6:10 (nejméně 4:10).
- U druhu *P. latipinna* musíme vždy počítat s tím, že zejména výška hřbetní ploutve je proti druhu *P. velifera* menší (s uvažováním velikosti porovnávaných ryb).

E.5. Černé kresby.**E.5.1. u - černá**

Tělo je na některé ze základních barev černé. Chovným cílem je, aby základní barva byla zcela potlačena na těle i na ploutvích (ryba je pak zcela černá). Výjimku mohou tvořit červené okraje ploutví. Zcela černým *Poeciliūm* se též říká Black Molly.

E.5.2. s - tečkovaná

Malé, po celém těle se rozprostírající tečky (mohou být i na ploutvích). Tečky tvoří pravidelně rozloženou síť.

E.5.3. f - skvrnitá

Větší, okrouhlé skvrny na celém těle a ploutvích, event. s „guaninovým“ – leskem.

E.5.4. g - strakatá

Na těle a ploutvích jsou velké, černé, nepravidelné skvrny, které do sebe nezasahují.

E.5.5. z - černá skvrna

Na hřbetě nebo na ocasu je černá skvrna (flek).

E.6. Barevné kresby.**E.6.1. d - červený hřbet**

Na hřbetě (ve hřbetní ploutvi) rozprostřené červené zbarvení.

E.6.2. c - červená v ocasní ploutvi

Na ocasní ploutvi je rozprostřené červené zbarvení, které může pokračovat i na těle.

E.6.3. y - žlutá v ocasní ploutvi

Žluté zbarvení ocasní ploutve.

E.6.4. f - žlutý hřbet

Žluté zbarvení ve hřbetní ploutvi.

E.6.5. b - hnědá

Tělo je na některé ze základních barev hnědé. Na hlavě, prsou a ploutvích se může objevit základní barva.

E.6.6. t - červené tečkování

Na těle, případně i na ploutvích rozvržené červené tečky (body).

E.6.7. q - žluté tečkování

Na těle, případně i na ploutvích rozvržené žluté tečky (body).

E.6.8. w - bílá pigmentace

Výskyt bílého pigmentu na některé ze základních barev.

E.6.9. r - červený lem

Červený lem (okraj) na hřbetní a ocasní ploutvi.

E.6.10. g - žlutý lem

Žlutý lem (okraj) na hřbetní a ocasní ploutvi

E.7. Základní barva těla.**E.7.1. r - červená**

Stejně rozprostřená jasná červeně bez šedého faktoru. U černých kreseb je ale přípustná i červená se šedým faktorem.

E.7.2. x - „divoká“ barva (přírodní barva)

Jedná se většinou o ryby se šedou základní barvou (typické jsou šedo-zelená nebo šedo-stříbrná až olivová), ale toto vybarvení je proměnné dle místa jejich výskytu.

Přírodní *P. sphenops* může mít tělo šedé, anebo světle hnědé, s výrazným leskem. Ploutve samiček jsou zpravidla bezbarvé, u samců vybarvené ve žlutých až červených tónech. U kořene hřbetní ploutve se často vyskytuje černá skvrna s přechodem černé barvy do ploutevních paprsků – nepravidelný rozsev tmavých skvrn může být i u kořene ocasní ploutve.

Přírodní formy *P. latipinna* a *P. velifera* mívají základní zbarvení olivově zelené, na hřbetě tmavší. Tělo i hřbetní a ocasní ploutve jsou zpravidla pokryty množstvím jemných teček s výrazným leskem. Hrdlo a břišní partie mohou mít i oranžové tóny.

Vyskytují se i oranžová a červená lemování hřbetní nebo i ocasní ploutve. Kvůli překrývajícímu se počtu paprsků hřbetní ploutve je zařazení těchto ryb (*P. latipinna* – *P. velifera*) někdy obtížné.

E.7.3. **g - žlutá**

Stejněměrně rozprostřená žlutá barva.

E.7.4. **o - oranžová**

Intenzivní, stejněměrná oranžová barva.

E.7.5. **a - transparentní**

Pigmentace na celém těle.

E.7.6. **h - bílá**

Stejněměrně bílá, většinou s leskem (v tomto případě též nazývaná platinová).

E.7.7. **k - kouřová**

Transparentní šedá.

E.7.8. **s - stříbrná**

Stejněměrně rozprostřená stříbrná barva (bílá s leskem).

E.7.9. **z - zlatá**

Stejněměrně rozprostřená zlatá barva (žlutá s leskem).

E.7.10. **l - liberty**

I když je „liberty“ vedena samostatně, je to v zásadě přírodní barva. Základní zbarvení těla je šedé, s výrazným kovově modrým leskem (pokud možno na celém těle). Ocasní ploutev je cihlově červená, hřbetní ploutev s výraznou tmavou skvrnou, lemovaná bílými až žlutými drobnými skvrnami. Barevné podání hřbetní ploutve (může obsahovat i červenou) někdy připomíná francouzskou trikoloru (proto „liberty“).

E.8. Šupiny.

E.8.1. **a - normální**

Stříbrně lesklé šupiny, guaninový lesk je patrný jen při vybraném úhlu dopadu světla.

E.8.2. **i - metalické (kovový lesk)**

Stříbrné plošky na šupinách po stranách těla splývají do ploch (především při osvětlení) a jsou zřetelně a ostře ohraničené. Těmto šupinám se též říká „zrcadlové“.

E.8.3. **v - samet**

Povrch těla je matně sametový, bez guaninového lesku.

E.9. Barva očí.

E.9.1. **j - černá**

Normální, běžné, černé oči.

E.9.2. **o - zbavená pigmentu (červená - albino)**

Bezbarvé, teoreticky červené oči, zřetelně oddělené od základní barvy těla.

E.9.3. **p - jiná barva**

Tento údaj je zde zařazen pouze pro úplnost, v ostatním je teoretický, neboť jiné barvy očí než černé a albino se běžně nevyskytují.

Poznámka ke kapitolám E.8 a E.9.: Zařazení vystavovaných kolekcí podle šupin a barvy očí se provádí pouze na velkých a pro soutěže důležitých výstavách. U běžných výstav tedy není chybou, když se použije zkrácené zařazení ryb do prvních 5 ú posuzovacích tříd (+ předsunutý znak **P** – rod *Poecilia*).

E.10. Vybrané poznámky k posuzování ryb rodu *Poecilia*.

E.10.1. K partnerské shodě.

E.10.1.1. Sameček i samička hodnoceného páru musí být typově shodní. Musí souhlasit v základním druhu, tvaru ploutví, kresbě, základní barvě těla, šupinách a barvě očí.

E.10.1.2. Sameček i samička obdrží při stejných velikostech těl plný počet bodů. Bodová ztráta se u *P. sphenops* a u *P. latipinna* uplatní maximálně do výše 3 bodů tehdy, když je sameček o 1/5 delší než samička.

E.10.1.3. Hřbetní ploutev u samičky *P. velifera* je menší než u samečka.

E.10.2. Bonifikace za tvar těla a ploutví.

E.10.2.1. Bonifikace ve výši 8 bodů se přiděluje základním *P. sphenops*, *P. latipinna* a *P. velifera* s tvarem ploutví **D** (dvojitý mečik) a **L** (lyra). Základním druhům s normálním tvarem ploutví (**N**) bonifikace nepřináší.

E.10.2.2. Bonifikace ve výši 8 bodů může být přidělena mimořádně dobře vyvinutým jedincům základního druhu *P. velifera* a to na základě dohody posuzovatelů.

E.10.3. Bonifikace za černou kresbu.

E.10.3.1 –alternativa 1.: Za černou kresbu v barvě černá (**u**) se bonifikace nepřiznává. Většinou se jedná o zcela černé ryby. Černým rybám s červenými a žlutými okraji ploutví (**r,g**) se bonifikace (7 bodů) přiznává vždy - viz. E.10.4.1.

E.10.3.1. – alternativa 2.: Za černou kresbu v barvě černá (**u**) – většinou se jedná o zcela černé ryby – se bonifikace ve výši 7 bodů nepřiznává u základního druhu *P. sphenops*, u základních druhů *P. latipinna* a *P. velifera* se bonifikace ve výši 7 bodů přiznává. Černým rybám s červenými a žlutými okraji ploutví (**r,g**) se bonifikace (7 bodů) přiznává vždy - viz. E.10.4.1.

E.10.3.2. Za černé kresby: tečkovaná (**s**), skvrnitá (**f**), strakatá (**g**) a černá skvrna (**z**), se přiznává bonifikace 7 bodů.

E.10.4. Bonifikace za barevnou kresbu.

E.10.4.1. Všem hodnoceným kolekcím, které jsou zařazeny do některé z deseti barevných kreseb dle E.6., se přiznává bonifikace 7 bodů.

E.10.5. Bonifikace za základní barvu těla.

E.10.5.1. – alternativa 1.: Bonifikace ve výši 7 bodů se přiznává základním barvám těla transparentní (**a**), bílá (**h**), kouřová (**k**), stříbrná (**s**) a zlatá (**z**).

E.10.5.2. – alternativa 1.: Za základní barvy těla: červená (**r**), divoká přírodní (**x**), žlutá (**g**), oranžová (**o**) a liberty (**l**) se bonifikace nepřiznává.

E.10.5.1. – alternativa 2.: Bonifikace ve výši 7 bodů se přiznává základním barvám těla: červená (**r**), žlutá (**g**), oranžová (**o**), transparentní (**a**), bílá (**h**), kouřová (**k**), stříbrná (**s**) a zlatá (**z**).

E.10.5.2. – alternativa 2.: Za základní barvy těla divoká přírodní (**x**) a liberty (**l**) se bonifikace nepřiznává.

Poznámky:

- bonifikaci za tvar těla a ploutví, resp. za černou neb barevnou kresbu a za vybranou základní barvu lze přiznat v dané kategorii jen jedenkrát (jedenkrát 8 a jedenkrát 7 bodů)
- barva v ploutvích je považována za barevnou kresbu
- je nutno rozlišovat kontrastní a typické černé kresby: tečkovaná (**s**), skvrnitá (**f**), strakatá (**g**) a černá kresba (**z**) oproti horším černým rybám, které mají šedo–černé skvrny, bílá hrdla neb břicha, atp.
- u druhu *P. sphenops* je žádoucí černá rohovka očí

E.11. Katalog chyb pro rod *Poecilia*.

Objektivní chyby musí být chápány jako odchylky od ideálních chovných forem a jako takové musí být zohledňovány i při posuzování.

Všechny kolekce (nejsou-li diskvalifikovány), musejí být zařaditelné do posuzovacích tříd dle rozhodujících kritérií, uvedených v tomto standardu. Ve sporných případech zařadí kolektiv posuzovatelů kolekci do toho základního druhu, ve kterém získá minimální bodovou ztrátu.

E.11.1. Důvody pro diskvalifikaci.

- stejné pohlaví ryb v kolekci
- rozdílné tvary ploutví u samičky a samečka
- ustřížené (přistřížené) ploutve, vč. gonopodia
- zásadně rozdílné základní barvy těl a kreseb partnerů
- různá barva očí u partnerů
- nemocné ryby a ryby postižené nádory (vč. barevných nádorů – přepigmentování)
- naprostá neschopnost plování
- tzv. Balon–Molly, reprezentující hrubou dědičnou chybou

E.11.2. Hrubé chyby, v bodování postižitelné ztrátou 50 % a více.**tvar těla:**

- deformace páteře
- silné prohnutí šíje
- deformace očí

tvar ploutví:

- narušené, silně potřhané ploutve
- příliš malé a krátké ploutve
- velmi silně dovnitř ohnuté (přetočené) paprsky ocasní ploutve u **L** (lyry) a **D** (dvojitého mečíku) – tzv. „kleště“

barva:

- u černé kresby (**u**) vystupuje základní barva (např. bílá) ve velkých plochách na prsou a břichu

E.11.3. Střední chyby, v bodování postižitelné ztrátou do 50 %.**tvar těla:**

- nežádoucí zakřivení (pokřivení) ocasní ploutve u **L** (lyry) a **D** (dvojitého mečíku)
- silné vybočení hřbetní ploutve u *P. velifera*

černá kresba:

- **s** (tečkovaná) - nahromadění teček jen na některé partii těla
- **f** (skvrnitá) - málo skvrn, které navíc splývají a jsou málo kontrastní
- **g** (strakatá) - malá strakatost (málo skvrn, které splývají a vytvářejí shluky), málo kontrastu

barevná kresba:

- **t** (červené tečkování) - příliš málo teček, vyskytujících se jen na některých partiích těla
- **q** (žluté tečkování) - příliš málo teček, vyskytujících se jen na některých partiích těla

základní barva těla:

- rozdílná intenzita barvy na jednotlivých partiích těla

E.11.4. Některé další vady (ztráta bodů dle závažnosti):**partnerská shodnost:**

- rozdílnost partnerů v intenzitě základní barvy těla a kresby, v rovnoměrnosti a intenzitě kresby a v šupinách

F. NĚKTERÁ PRAKTICKÁ DOPORUČENÍ PRO POŘÁDÁNÍ VÝSTAV A SOUTĚŽÍ**F.1. Organizační aspekty.**

F.1.1. Každá soutěž má být včas a řádně vyhlášena. Způsob vyhlášení je dán významem a působností soutěže (mezinárodní, evropská, národní, regionální, místní, klubová, atp.).

F.1.2. Ve vyhlášení soutěže by neměly chybět tyto údaje:

- vyhlášující organizace (název, adresa, odpovědná osoba)
- název soutěže s údajem, čeho je předmětná akce součástí
- termín a místo konání
- důležité organizační údaje (časový harmonogram, zahrnující příjem ryb, termín posuzování, vernisáž a dispozice pro přístup veřejnosti - údaje o transportní adrese, vč. spojení železnicí, letecky, atp. - dispozice o přihlašování kolekcí a vystavovatelů vč. údajů typu ubytování, výstavní poplatky, atp.)
- soutěžní podmínky (dispozice) - sounáležitost a započitatelnost výstavy (soutěže), kdo může vystavovat, specifikace vystavovaných kolekcí, způsob hodnocení, složení a pravidla práce jury, vracení kolekcí, atp.
- technické podmínky (velikost nádrží, jejich vybavení, pozadí, dno a krytí, osvětlení, vzduchování, parametry vody, atd.
- doprovodné akce (přednášky, demonstrace, společenská setkání, semináře, doplňkové výstavy, doplňkový prodej ryb, rostlin, krmiv, léčiv, techniky, atd.)
- způsob ocenění vítězů (druhy a počty ocenění, poháry, diplomy, atp.)
- způsob vyhlášení výsledků, atd.

F.1.3. Organizátor výstavy přesně eviduje jednotlivé kolekce včetně všech doprovodných údajů (původ: stát, organizace, vystavovatel – posuzovací třída v korespondenci s F.1.4.). Všechny kolekce jsou až do ukončení a vyhodnocení posuzování prezentovány pouze číslem, které je uvedeno v centrálním seznamu pořadatele i na příslušné nádrži s rybami. Tento seznam je před hodnocením kolekcí důvěrný a nesmí být zveřejněn (samozřejmě ani a zejména členům hodnotitelské komise).

F.1.4. Práce posuzovatelů:

- Vystavované kolekce hodnotí kolektiv posuzovatelů. Jeho složení je poplatné typu výstavy, ale vždy platí zásada, že zastoupení má být demokratické v korespondenci se složením vystavovatelů (počet posuzovatelů pořadajícího, ani jiného zúčastněného sdružení nesmí převládat – tedy jejich počet za normálních okolností nesmí být vyšší než dva). Pořadatel (nebo organizace delegující posuzovatele) jmenuje předsedu sboru posuzovatelů, který má dozor nad regulérností podmínek a odpovídá za práci svého kolektivu. V případě, že není možné docílit regulérních podmínek, má právo odmítnout posuzování. Na mezinárodních soutěžích pořadatel může jmenovat mezinárodního pozorovatele (řádně zastupujícího některé zúčastněné sdružení), který

má kvalifikaci mezinárodního posuzovatele pro Xi-Mo, který má dohled nad odbornou částí soutěžní výstavy a který není členem kolektivu posuzovatelů.

- ✓ Vlastnímu posuzování předchází zařazení kolekcí do posuzovacích tříd (skupin), za které odpovídá pořadatel. Ten může požádat přítomné posuzovatele o spolupráci.
- Posuzovatelé se mohou před vlastním hodnocením poradit o způsobu a průběhu hodnocení. Předseda sboru posuzovatelů vybídně členy jury k „pozitivnímu přístupu“ v hodnocení (rozumná míra tolerance je preferována oproti postihu). Posuzovatelé by se měli podle této instrukce řídit.
- V úvodu vlastního posuzování se doporučuje kolektivní (společné) hodnocení těchto dílčích kritérií:
 - délka těla (jedná se o objektivně měřitelný parametr s jasným přiřazením bodů)
 - kondice (je důležité posoudit všechny kolekce v co nejkratším časovém úseku; jen tak lze minimalizovat rozdíly ve stavu a projevech ryb např. mezi začátkem a koncem dne)
 - bonifikace za tvar těla a ploutví (objektivní údaj)
 - bonifikace za barvu (objektivní údaj)

Poznámka: body za všechna výše uvedená kritéria si při tomto způsobu posuzování všichni hodnotitelé zapíší jednotně.

- Následuje individuální hodnocení kolekcí ve zbývajících dílčích kritériích. Všichni posuzovatelé pracují samostatně s tím, že je výslovně zakázáno ovlivňování druhých, hodnocení ve dvojicích, atp. Vyskytne-li se problém, navrhne příslušný posuzovatel předsedovi sboru posuzovatelů svolat krátkou operativní poradu celé jury.

Poznámka: není-li akceptováno úvodní kolektivní hodnocení vybraných dílčích kritérií, je základní metodou posuzování individuální hodnocení kolekcí.

- ✓ Posuzovací lístky (ideálně barevně rozlišené pro jednotlivé posuzovatele) mají obsahovat údaje:
 - označení pořadatele
 - označení hodnocených rodů (*Xiphophorus*, *Poecilia*)
 - označení Inter standardu, podle kterého se hodnotí
 - označení čísla nádrže
 - označení kódu dané kolekce
 - tabulku dílčích kritérií
 - součet bodů
 - znak pro vyloučení kolekce (diskvalifikaci)
 - datum
 - podpis hodnotitele

- Mezinárodní soutěž posuzuje vždy 5 posuzovatelů s tím, že tento počet má být dochován i u národních a regionálních soutěží. Nejvyšší a nejnižší bodové hodnocení se pro danou kolekci vždy škrtnou a ze zbývajících tří hodnocení se vypočítá aritmetický průměr, který se za desetinnou čárkou zaokrouhlí na --,00 --,33 --,67. Tím je získáno konečné hodnocení kolekce.
- Při bodových rozdílech větších než 10 bodů u stejné kolekce, může předseda sboru posuzovatelů iniciovat její nové hodnocení (jedná se o doporučení postupu).
- Závěrečné výsledky jsou po skončení posuzování nerozpozorovatelné. Jsou publikovány ve stanovené formě jako výsledková listina. Jednotlivá hodnocení (od jednotlivých posuzovatelů) jsou důvěrná (dostupná jsou jen ze závažných důvodů na vyžádání) a po půl roce od zveřejnění výsledkové listiny mohou být zničena.
- Pořadatel výstavy musí hodnotitelskému kolektivu zajistit naprostý klid pro práci.

F.2. Technické aspekty.

- F.2.1. Jednotlivé kolekce mají být na výstavu doručeny ve dvojitě balení (2 PE sáčky v sobě) s tím, že mezi sáčky má být vložena kartička se základními údaji (stát, název sdružení neb klubu, křestní jméno a příjmení vystavovatele - případně titul, a je-li to možné, alespoň základní kódové označení kolekce).
- F.2.2. Pořadatel po převzetí a zapsání kolekce tuto umístí do přidělené nádrže a to tak, že až do vyrovnání teplot vody mezi obsahem sáčku a nádrží, nechá uzavřený sáček v nádrži plavat. Teprve následně má dojít k vypuštění rybek.
- F.2.3. Jsou-li výstavní nádrže umístěny v několika řadách nad sebou (běžně bývají ve dvou řadách nad sebou), měl by pořadatel rozdělovat ryby od jednoho vystavovatele (klubu) rovnoměrně mezi vyšší a nižší etáž (umístění nahoře bývá považováno za lepší).
- F.2.4. Objem výstavní nádrže (oddílu ve větší nádrži) má být pro kolekce rodů *Xiphophorus* a *Poecilia* 10 až 20 litrů (pro základní druhy *X. maculatus* a *X. variatus* minimálně 10 litrů, pro základní druhy *X. helleri* a pro ryby rodu *Poecilia* ideálně 20 litrů - minimálně 12 litrů). Podstatné je, aby kolekce jednotlivých základních druhů měly i z hlediska velikosti výstavních nádrží stejné podmínky. Dno i zadní stěna nádrže mají být tmavší. Je však nutné dát pozor na to, aby jmenovitě pro „Black Molly“ nebylo použito černé pozadí, které je běžně používáno pro výstavy gupek, protože černá barva rybek by s černou barvou pozadí splynula. Pro tyto případy se nejlépe osvědčuje pozadí v barvě šedo-modré. Nádrže musí být dokonale zakryté.

- F.2.5. Osvětlení nádrží má být buď dokonale rozptýleným denním světlem, které např. poskytuje skleník s doplňkovými clonami, nebo umělým světlem s teple bílou barvou. Umělé osvětlení má být předsunuté před nádrže (světelné paprsky se odráží od těla ryb směrem k pozorovateli a barevnost ryb dobře vynikne), ale nesmí oslňovat (je to otázka správného provedení ramp). Naprosto nepřipustné je tzv. horní umělé osvětlení nádrží, ve kterém barvy rybek nevyzniknou.
- F.2.6. Vzduchování má být jemné, dostatečné, ale nesmí svojí intenzitou vysilovat ryby.
- F.2.7. Kvalita vody ve výstavních nádržích by měla odpovídat běžnému standardu (cca 22 °C, DGH max. 10°, hodnota pH cca 7).
- F.2.8. Dekorační rostlinky (malý trs) mají být do nádrží umístěny až po posuzování.
- F.2.9. Před zahájením výstavy a jejím otevřením pro veřejnost, musí být všechny soutěžní vystavované kolekce označeny štítky, které obsahují tyto nezbytné údaje: číslo nádrže, křestní jméno a příjmení vystavovatele (titul), stát, název sdružení (klubu, příp. označení „free“), kód kolekce, počet dosažených bodů, umístění. Štítky mají být na nádrži nalepeny vpravo nahoře, ale nesmějí omezovat pohled na kolekci.

G. SLOVNÍČEK VYBRANÝCH AKVARISTICKÝCH VÝRAZŮ

CZ	D	PL	SK
výstava	die Ausstellung	wystawa	výstava
soutěž	der Wettbewerb	konkurs	súťaž
mistrovství	die Meisterschaft	mistrzostwa	majstrovstvá
hodnocení	die Bewertung	ocena	hodnotenie
posuzovatel	der Wertungsrichter	sedzia	posudzovateľ
dohled	die Aufsicht	nadzór	dohľad
komise	die Kommission	komisja	komisia
příjem ryb	die Fischaufnahme	przyjmowanie ryb	príjem rýb
kontakt	der Kontakt	kontakt	kontakt
kontaktní adresa	die Kontaktadresse	adres kontaktowy	kontaktná adresa
standard	der Standard	standard	štandard
ředitel	der Direktor	dyrektor	riaditeľ
vedoucí	der Leiter	kierownik	vedúci
předseda	der Vorsitzende	prezes, prezydent	predseda
místopředseda	der Vizepräsident	wiceprezes	podpredseda
klub	der Klub	klub	klub
společnost	die Gesellschaft	stowarzyszenie	spoločnosť
člen	das Mitglied	członek	člen
přítel	der Freund	przyjaciel	priateľ
návštěvník	der Besucher	zwiedzający	návštevník
nocleh	die Übernachtung	nocleg	noclah
nocovat	übernachten	nocować	nocovať
zajištěný	gesichert	zapewniona	zabezpečený
účast	die Teilnahme	uczestnictwo	účast
účastník	der Teilnehmer	uczestnik	účastník
transport	der Transport	transport	transport
zaslat	senden	przesyłać	zaslat
poplatek	die Gebühr	opłata	poplatok
zaplatit	zahlen	zapłacić	zaplatit
nádrž	das Becken	zbiornik	nádrž
nádrž číslo	Becken – Nr.	Nr zbiornika	nádrž číslo
dno	der Boden	dno	dno
sklo	das Glas	szkło	sklo
kryt	die Deckung	przykrycie	kryt
pozadí	der Hintergrund	tło	pozadie
voda	das Wasser	woda	voda
teplota	die Temperatur	temperatura	teplota
parametr	der Parameter	parametr	parameter
vzduch	die Luft	napowietrzanie	vzduch
vzduchový proud	der Luftstrom	strumień	prúd vzduchu
osvětlení	die Beleuchtung	oświetlenie	osvetlenie
ryba	der Fisch	ryba	ryba

samec	der Männchen	samiec	samec
samice	das Weibchen	samica	samica
druh	die Gattung	typ	druh
základ	der Grund	podstawa	základ
zásada	der Grundsatz	podstawowa zasada	zásada
název	die Benennung	nazwa	názov
tělo	der Körper	korpus	telo
hlava	der Kopf	glowa	hlava
hřbet	der Rücken	grzbiet	chrbát
ploutev	die Flosse	pletwa	plutva
hřbetní ploutev	die Rückenflosse	pletwa grzbietowa	chrbtová plutva
prsá	die Brust	pierś	prsia (hrud)
bok	die Hüfte	bok	bok
břicho	der Bauch	brzuch	brucho
ocas	der Schwanz	ogon	chvost
ocasní ploutev	die Schwanzflosse	pletwa ogonowa	chvostová plutva
ocasní násadec	der Schwanzstiel		chvostový násadec
paprsek	der Strahl	promień	lúč
špice	die Spitze	szpic	špic
rovný	gerade	prosty	rovný
zakřivený	gekrümmt	zakrzywiony	ohnutý
oblouk	der Bogen	luk	oblúk
oči	die Augen	oczy	oči
šupiny	die Schuppen	luski	šupiny
mečík	das Schwert	mieczyk	mečik
délka	die Länge	dlugość	dlžka
výška	die Höhe	wysokość	výška
šířka	die Breite	szerokość	šířka
tvár	die Form	ksztalt	tvár
tvár těla	die Körperform	ksztalt ciała	tvár tela
délka těla	die Körperlänge	dlugość ciała	dlžka tela
barva těla	die Körperfarbe	kolor ciała	farba tela
délka hřbetní ploutve	Rückenflossenlänge	dlugość pletwy grzbietowej	dlžka chrbtovej plutvy
tvár hřbetní ploutve	Rückenflossenform	ksztalt pletwy grzbietowej	tvár chrbtovej plutvy
barva hřbetní ploutve	Rückenflossenfarbe	kolor pletwy grzbietowej	farba chrbtovej plutvy
délka ocasní ploutve	Schwanzflossenlänge	dlugość pletwy ogonowej	dlžka chvostovej plutvy
tvár ocasní ploutve	Schwanzflossenform	ksztalt pletwy ogonowej	tvár chvostovej plutvy
barva ocasní ploutve	Schwanzflossenfarbe	kolor pletwy ogonowej	farba chvostovej plutvy
proporce	die Proportion	proporcja	proporcje
kondice	die Kondition	kondycja	kondícia
vitalita	die Vitalität	zywność	vitalita

shoda (partnerská)	die Übereinstimmung	porównanie	vyrovnanost (part.)
výkon	die Leistung	wydajność	výkon
plovat	schwimmen	plywanie	plávat
nemoc	die Krankheit	choroba	choroba
chyba	der Fehler	blad	chyba
diskvalifikace	die Disqualifizierung	dyskwalifikacja	diskvalifikácia
ocenění	die Bewertung	ocena	ocenenie
pohár	der Becher	puchar	pohár
diplom	die Urkunde	dyplom	diplom
body	die Punkte	punkty	body
celkem	zusammen	razem (suma)	spolu
razítko	der Stempel	pieczatka	pečiatka
podpis	die Unterschrift	podpis	podpis
kresba	die Zeichnung	rysunek	kresba
černá kresba	Schwarze Zeichnung	czarny rysunek	čierna kresba
vzor černý	Zeichnungsmuster schwarz	czarny wzór	vzor černý
barevná kresba	Farbige Zeichnung	kolorowy rysunek	farebná kresba
vzor barevný	Zeichnungsmuster farbig	kolorowy wzór	vzor farebný
tečkovaná	gepunktet	punktowany	bodkovaná
škvrnitá	gefleckt	plamisty	škvrnitá
strakatá	gescheckt	pstrokaty	strakatá
linkovaná	liniert	liniowany	páskovaná
pruh	der Streifen	paskowany	pruh (pásik)
klín	der Keil	klin	klin
černý klín	schwarzer Keil	czarny klin	černý klin
černé boky	schwarze Seiten	czarne boki	černe boky
zóna	die Zone	pole	zóna
segment	das Segment	segment	segment
tečka	der Punkt	punkt	bodka
měsíc	der Mond	ksiezyc	mesiac
měsíček	das Mündchen	ksiezyczek	mesiačik
půlměsíc	der Halbmond	półksiezyc	polmesiac
velký	gross	duzy	velký
malý	klein	malý	malý
podélný	länglich	podluznie	pozdĺžny
příčný	quer	poprzecznie	priečny
tmavý	dunkel	ciemny	tmavý
světlý	hell	jasny	svetlý
rovnoměrný	gleichmässig	rownomierny	rovnomerný
dvojitý	doppelt	podwójny	dvojitý
převládající	vorwiegend	przewazajacy	prevládajúci
převládající barva	vorherrschende Farbe	przewazajacy kolor	prevládajúca farba
potrhat	zerreißen	rozerwać	potrhat
poškodit (např. ploutve)	beschädigen	uszkodzić	narušit
zranit	verletzen	poranienie	zranit

barva	die Farbe	kolor	farba
základní barva	die Grundfarbe	kolor podstawowy	základná farba
základní barva těla	Körpergrundfarbe	kolor podstawowy ciała	základná farba tela
krycí barva	die Deckfarbe	kolor wierzchni	krycia farba
černá	schwarz	czarny	čierna
poločerná podélná	halbschwarz längs	wzdłużnie półczarny	poločierna pozdĺžna
poločerná příčná	halbschwarz quer	poprzecznie półczarny	poločierna priečna
bílá	weiss	bialy	biela
červená	rot	czerwony	červená
žlutá	gelb	żółty	žltá
oranžová	orange	oranż	oranžová
bronzová	brunze	braz	bronzová
hnědá	braun	brazowy	hnedá
modrá	blau	niebieski	modrá
zelená	grün	zielony	zelená
šedá	grau	szary	šedá
šedo-zelená	graugrün	szaro-zielna	šedo-zelená
světle zelená	hellgrün	jasno-zielona	svetlozelená
přírodní	natur	podstawowy	přírodní
divoká (přírodní)	wild	dziki	divoká
stříbrná	silber	srebrny	strieborná
zlatá	gold	złoty	zlatá
kouřová	rauch	dymny	dymová
jiná	andere	inny	iná
lesk	der Glanz	polysk	lesk
kovový	metallisch	metalik	kovový
normální	normal	normalny	normálny
sametový	samtig	aksamitny	zamatový
začátek	der Anfang	początek	začiatok
konec	das Ende	koniec	koniec
poměr	das Verhältnis	proporcja	pomer
normální ploutve	Normalflosse	normalna plewa	normálne plutvy
dvojité mečík	Doppelschwert	dwumiecz	dvojité mečík
lyra	Lyra	lira	lyra
delta	Delta	delta	delta
špičatý ocas	Spitzschwanz	szpiczasty ogon	špicatý chvost